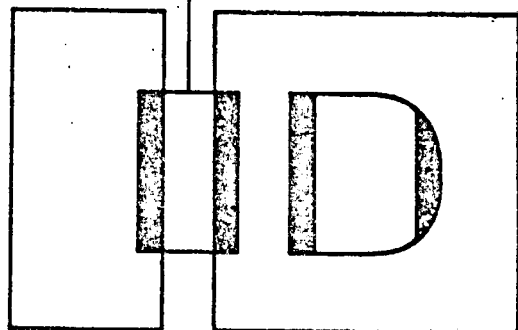

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
معاونت انفورماتیک

گزینه های بلند مدت ایران بر اساس مدل جهانی

موسسه برنامه ریزی ایران

کتابخانه و مرکز اسناد

تاریخ ۱۳۵۷/۰۵/۲۵

شماره 3047

اردیبهشت ۲۵۳۶

دفتر تحقیقات عملیاتی

HC
FV5
15454
P.O

سازمان برنامه و بودجه
کتابخانه مرکزی

52872

P.B.O

3047

وزارت برنامه و بودجه
کتابخانه مرکزی

۵۵۸۷۲
۷۲۶۱۲

۶۰۲

پیشگفتار

همزمان با پیشرفت وسیع اقتصاد کشور پیچیدگی روزافزون آن که ناشی از سرعت و حجم توسعه می باشد لزوم بررسی گزینه های بلندمدت ایران در قالب اوضاع اقتصادی و اجتماعی جهان بیش از پیش نمایان شده است . بدنبال لمس چنین نیازی ، بررسی مدل جهانی کلوب رم در دفتر برنامه سنجی و اقتصاد عمومی آغاز گردید و بعلمت کمیودهایی که در مدل اولیه نفت و غذا که در ایران عرضه شده بود وجود داشت ، باهمکاری اینجانب بهبودهایی از نظر روش و تقسیم بندی و بهم پیوستگی ها در این مدل ایجاد گردید .

آخرین فرم این مدل جدیداً " دفتر تحقیقات عملیاتی بکار افتاده است و گزارش موجود خلاصه ای از بررسی گزینه های مختلف ایران تا پایان برنامه هشتم عمرانی کشور (۲۵۵۱) را منعکس مینماید . هدف در این گزینه ها با توجه به تعداد آنها ، نشان دادن اثرات عوامل مختلف بلندمدت جهانی و داخلی بر اوضاع اقتصادی ایران می باشد .

مانند هر بررسی درازمدت ، آنچه که بیش از قدر مطلق اعداد و ارقام باید مورد توجه تصمیم گیران و سیاستگذاران قرار گیرد جهتی است که اقتصاد در هر یک از گزینه ها بخود میگیرد . از زحمات آقای محمد کردبچه در تهیه و تکمیل این گزارش قدردانی میشود .

فاطمه زاهدی

رئیس دفتر تحقیقات عملیاتی

خلاصه گزارش

در این گزارش نحوه بکاربردن روشهای مختلف در مدل جهانی کلوب رم برای تجزیه و تحلیل بلندمدت اقتصاد ایران مورد بررسی قرار میگیرد. با استفاده از این روشهای توان موقعیت بلندمدت ایران را در زمینه های اقتصادی، کشاورزی، انرژی و جمعیت با در نظر گرفتن موقعیت جهانی مورد مطالعه قرارداد.

بدین منظور در این گزارش با استفاده از سناریوهای مختلف پیشبینی هائی در مورد گزینه های اقتصاد ایران در بلندمدت بعمل می آید. در گزینش این سناریوهای مختلف عوامل اساسی در رابطه اقتصاد ایران با اقتصاد جهانی در نظر گرفته شوند. این عوامل عبارتند از: قیمت جهانی نفت، میزان تولید نفت، پیشرفت تکنولوژی اتمی در کشورهای پیشرفته غربی، قیمت جهانی ماشین آلات، کمکهای مالی و وام، میزان سرمایه گذاری در کشاورزی، سیاست محدودیت وارداتی و قیمت جهانی مواد غذایی. بطور مثال می توان اثر تغییر نرخ رشد کشورهای صنعتی غربی یا اثر تغییر در قیمت جهانی نفت را بر روی اقتصاد ایران مشاهده نمود. علاوه بر این اثرات ترکیبی سناریوهای فوق نیز مورد بررسی قرار میگیرند. تمام ارقام در این گزارش به قیمتهای ثابت ۱۹۷۵ محاسبه شده است. بر اساس پیش بینی های انجام شده با فرض افزایش قیمت جهانی نفت در سطح ۵ درصد بیش از سایر قیمتهای درآمد حاصله از صادرات نفت تا پایان برنامه هشتم (۲۵۵۱) تا دو برابر افزایش یافته و به ۳۳/۵ میلیارد دلار میرسد. همینطور درآمد حاصله از صدور کالاها و خدمات افزایش قابل ملاحظه ای را نشان میدهد و در نتیجه درآمد حاصله از کل صادرات از ۲۰/۹ میلیارد دلار در پایان برنامه پنجم به ۴۹/۱ میلیارد دلار در پایان برنامه هشتم میرسد.

نتایج سناریوهای مربوط به پیشرفت تکنولوژی در کشورهای پیشرفته غربی نشان میدهند که انتظار می رود جایگزین نمودن انرژی اتمی بجای نفت در این کشورها باعث کاهش درآمد صادراتی ایران و در نتیجه افزایش کسری در موازنه پرداختها میشود.

بطوریکه نتایج سناریوهای مربوط به قیمت جهانی مواد غذایی نشان میدهند با فرض ادامه روند گذشته کسری موازنه پرداختها در پایان برنامه هشتم به ۱/۴ میلیارد دلار می رسد. در حالیکه با فرض ثابت ماندن قیمت جهانی مواد غذایی در سطح ۱۲۰ دلار برای هر تن کسری موازنه پرداختها تا پایان سال ۲۵۵۱ به ۰/۷ میلیارد دلار کاهش می یابد.

با اتخاذ سیاست افزایش سرمایه گذاری در بخش نفت بطوریکه سرمایه گذاری در نفت تا پایان برنامه هشتم به ۲/۶ میلیارد دلار برسد، تولید ناخالص ملی سرانه به سطح قابل ملاحظه ۵۱۵۳ دلار خواهد رسید.

نتایج مربوط به قیمت جهانی ماشین آلات نشان می‌دهند که افزایش قیمت جهانی ماشین آلات ابتدا باعث افزایش پرداختهای ارزی می‌شود بطوریکه در پایان برنامه ششم پرداختهای ارزی برای واردات بسته ۳۳/۷ میلیارد دلار میرسد که ۳/۸ میلیارد دلار از پرداختهای ارزی حاصل از سناریوی مربوط به ثابت بودن قیمت جهانی ماشین آلات بیشتر می‌باشد. ولی بتدریج بعلت کاهش پرداختهای ارزی برای واردات سایر کالاها و خدمات کل پرداختهای ارزی برای واردات در سناریوی افزایش قیمت ماشین آلات کمتر می‌شود. بطوریکه نتایج سناریوهای مربوط به دریافت کمکهای مالی و وام نشان می‌دهند دریافت سالی یک میلیارد دلار وام از طرف ایران منجر به افزایش کسری موازنه پرداختها به ۳۵/۱ میلیارد دلار در سال ۲۵۵۱ میشود که ۵/۶ میلیارد دلار بیش از کسری موجود در حالت عدم دریافت وام می‌باشد.

نتایج مربوط به نرخ رشد اقتصادی کشورهای صنعتی غربی حاکی از این هستند که کاهش نرخ رشد کشورهای پیشرفته غربی از ۳/۵ درصد به ۱ درصد باعث کاهش دریافتهای ارزی ایران به میزان ۱۳ میلیارد دلار در سال ۲۵۵۱ خواهد شد و با اینکه پرداختهای ارزی نیز ۱۲/۹ میلیارد دلار کاهش می‌یابند ولی بعلت کسری زیاد موازنه پرداختها در طول برنامه های عمرانی ششم و هفتم کسری موازنه تراکمی پرداختها (موازنه حقیقی پرداختها منهای خالص جریان کمکها و سرمایه های خارجی بداخل کشور) در پایان برنامه هشتم ۹/۵ میلیارد دلار افزایش خواهد یافت.

اتخاذ سیاست های محدودیت وارداتی در برنامه ششم منجر به کاهش در کسری موازنه حقیقی پرداختها و افزایش موازنه تراکمی پرداختها می‌شود. بطوریکه موازنه تراکمی پرداختها در پایان برنامه هشتم به ۲۵/۵، میلیارد دلار می‌رسد. بعبارت دیگر با اتخاذ سیاست محدودیت وارداتی موازنه تراکمی پرداختها در پایان برنامه هشتم ۲۰۰ درصد افزایش خواهد یافت. از طرف دیگر این افزایش موازنه پرداختها همراه خواهد بود با کاهش تولید ناخالص ملی و تولید ناخالص سرانه بطوریکه تولید ناخالص سرانه در حالت وجود محدودیت وارداتی ۴۷۹ دلار کمتر از حالت عدم وجود سیاست مزبور می‌باشد.

سازمان برنامه و بودجه

۱- مقدمه

(۱)
این گزارش براساس مطالعات انجام شده در مرحله دوم مدل جهانی مزاروویچ - پستل می باشد. مدل مذکور نه تنها تجزیه و تحلیل جامع ایران در زمینه های اقتصادی ، کشاورزی ، انرژی ، جمعیت ، وام و کمکی های مالی و بازرگانی خارجی را در آینده امکان پذیر مینماید بلکه امکان بررسی توسعه اقتصادی ایران در سطح جهانی را نیز بوجود می آورد . بطور کلی این مدل مرحله توسعه اقتصاد جهانی را در ۱۲ ناحیه دنیا مورد بررسی قرار میدهد . این ۱۲ ناحیه عبارتند از : امریکای شمالی ، اروپای غربی ، ناحیه شمال اقیانوس آرام ، سایر نقاط توسعه یافته ، اروپای شرقی ، امریکای لاتین ، کشورهای تولید کننده نفت خاور میانه ، کشورهای عربی غیر تولید کننده نفت ، افریقا ، جنوب آسیا ، جنوب شرقی آسیا و کشورهای کمونیستی آسیا . مدل مربوط به هریک از این نواحی نشان دهنده مرحله توسعه اقتصادی در آن ناحیه می باشد . بمنظور بررسی دقیقتر این نواحی هر ناحیه به چند زیر ناحیه تقسیم شده است . بطور مثال ناحیه کشورهای تولید کننده نفت خاور میانه به پنج زیر ناحیه : ایران ، عراق ، عربستان سعودی ، کشورهای واقع در خلیج فارس و لیبی و الجزایر تقسیم شده است . این تقسیم نه تنها امکان بررسی توسعه ایران را در بلند مدت فراهم می آورد ، بلکه تجزیه و تحلیل این توسعه را نیز با توجه به سیاست های اتخاذ شده بوسیله سایر نواحی و کشورهاییکه سیاست های آنها ممکن است توسعه ایران را تحت تأثیر قرار دهد امکان پذیر مینماید .

در این گزارش ابتدا مشخصات اصلی مدل بیان میشود و سپس برای نشان دادن کاربرد مدل ، براساس سناریوهای مختلف پیش بینی هایی در مورد مشخصه های اصلی اقتصاد ایران در پایان برنامه های عمرانی ششم ، هفتم و هشتم بعمل می آید . در اینجا ذکر این نکته لازم است که منظور از این پیش بینی ها محاسبه ارقام دقیق متغیرهای مزبور نبوده بلکه هدف اصلی نشان دادن جهت تغییرات آنها در آینده می باشد .

(1) Mihajlo Mesarovic and Eduard Pestel

مدل جهانی به ۷ زیرمدل تقسیم شده است که عبارتند از: مدل اقتصادی، مدل کشاورزی، مدل انرژی، مدل جمعیت، مدل کالاهای سرمایه‌ای، مدل بازرگانی خارجی و مدل وام‌ها و کمک‌های بین‌المللی. در هر یک از این زیرمدل‌ها جهان به ۱۲ ناحیه و چند زیرناحیه تقسیم شده است.

۲-۱- زیرمدل اقتصادی از دو قسمت تشکیل شده است. قسمت اول شامل مدل‌های جداگانه‌ای برای هر یک از زیرنواحی می‌باشد. سعی شده است که این مدل‌ها حتی الامکان بایکدیگر مشابه باشند. قسمت دوم شامل یک سیستم بازرگانی خارجی و کمک‌های مالی بین‌المللی برای برقراری ارتباط بین نواحی و زیر نواحی می‌باشد. معادلات و روابط موجود در زیرمدل اقتصادی طوری تنظیم شده اند که بیان‌کننده نوسانات بلندمدت باشند. نکته‌ای که در این زیرمدل مورد توجه می‌باشد، رشد اقتصادی و عوامل مورد نیاز برای دستیابی باین رشد می‌باشد. فرض اساسی بر این است که جمع‌آوری سرمایه عامل اساسی رشد اقتصادی بوده در حالیکه رشد نیروی کار و پیشرفت تکنولوژی عوامل محرک رشد اقتصادی می‌باشند. نکته مهم دیگر نحوه محاسبه تولید ناخالص ملی می‌باشد. تولید ناخالص ملی در این مدل از دو طریق محاسبه می‌شود. در روش اول از تابع کاب داگلاس (Cobb-Douglas) برای محاسبه تولید ناخالص ملی بدون در نظر گرفتن بازرگانی خارجی استفاده شده و سپس با احتساب مقادیر صادرات و واردات تولید ناخالص ملی محاسبه میگردد. در روش دوم ابتدا ارزش افزوده در هر یک از بخش‌های اقتصاد بر اساس نسبت سرمایه به تولید نهائی تعیین میگردد و سپس تولید ناخالصی از جمع ارزش افزوده در بخش‌ها محاسبه می‌شود.

تمام ارقام در این مدل بقیتمهای ثابت ۱۹۷۵ می‌باشند زیرا در یک مدل بلندمدت پیش‌بینی دقیق عوامل محرک تورم باسانی امکان پذیر نیست. در نتیجه هرگونه نوسانی در قیمت‌ها جنبه نسبی دارد. بعنوان مثال فرض عدم رشد قیمت نفت بمفهوم این است که قیمت نفت بمیزان قیمت سایر کالاها افزایش یابد. ۲-۲- زیرمدل کشاورزی شامل سه قسمت زراعت، دامپروری و ماهیگیری می‌باشد. محصولات زراعی خود به سه دسته غلات، محصولات زراعی برای صنعت و سایر محصولات تقسیم می‌شود. سیستم اتخاذ شده بنحوی است که زیربخش‌های زراعت و دامپروری بیکدیگر مربوط می‌باشند. همینطور ارتباط لازم بین عرضه و تقاضای داخلی و بازرگانی بین‌المللی برقرار گردیده است. در این مدل نیز مانند سایر زیرمدل‌ها جهان به ۱۲ ناحیه تقسیم شده است. این تقسیم‌بندی ارتباط بین این زیرمدل و سایر زیرمدل‌ها را فراهم

میآورد . بعنوان مثال .

— نتایج وپیش بینی های درآمد (درزیرمدل اقتصادی) وجمعیت (درزیرمدل جمعیت) برمحاسبات مدل کشاورزی اثرمیگذارد .

— میزان تقاضای موادغذائی (درمدل جمعیت) برعرضهوتقاضای محصولاتکشاورزی (درمدل کشاورزی) اثرمیگذارد .

— میزان جمعیت (درزیرمدل جمعیت) عوامل تعیینکننده اقتصادی (درزیرمدل اقتصادی) رامتأثر میسازد .

— کمبودیامازاددرموازنه پرداختها (درزیرمدل بازرگانی خارجی) برامکان واردنمودن موادغذائی اثرمیگذارد .

۲-۳- درزیرمدل انرژی ۵نوع مختلف انرژی موردبررسی قرارمیگیرند که عبارتنداز : نفت ، گاز ، زغالسنگ برق آبی ونیروی اتمی . عوامل اصلی که دراین زیرمدل بررسی میشوند عرضه وتقاضا ، ذخایر سرمایه گذاری ، قیمت ومبادلات بین المللی درمورد منابع انرژی فوق میباشد . علاوه براین دراین مدل امکان جایگزینی بین ۵ نوع انرژی فوق قابلبررسی میباشد .

۲-۴- زیرمدل جمعیت شامل سه قسمت میباشد . در دو قسمت اول میزان موالیدومرگومیرمحاسبه شده وسپس براساس میزان مرگ ومیروموالید قسمت سوم که جمعیت کل میباشد تعیین میگردد . کلیه این محاسبات برای تمام گروههای سنی دزهرسال انجام میگردد . ازموارد مهمیکه دراین زیرمدل قابل بررسی است اثرکنترل موالیدبرروی مشخصه های اصلی اقتصادمثل درآمدواثرافزایش درآمدبرروی نرخ موالید میباشد . همچنین کمبودموادغذائی برمیزان موالیدومرگ ومیرتأثیرمیگذارد که خود دارای اثرات مستقیم اقتصادی از نظر عرضه نیروی کارمیباشد .

۲-۵- زیرمدل کالاهای سرمایه ای براین فرض استواراست که تولیدماشین آلات دریک کشوربمیزان زیادی وابسته به صادرات بوده وازطرف دیگر مصرف این کالاهاوابسته به واردات میباشد . براساس این فرض یک کشور میتواندهم صادرکننده وهم واردکننده کالاهای سرمایه ای باشد . بهمین دلیل دراین زیرمدل مبادلات بین المللی درمورد ماشین آلات بصورت ناخالص بکاربرده میشود . بعبارت دیگر صادرات وواردات بطور جداگانه موردبررسی قرارمیگیرند . دراین زیرمدل اثرات تولید کالاهای غیرسرمایه ای برروی مبادلات بین المللی بروی ماشین آلات رانیز میتوان بررسی نمود . دراین مورد فرض میشود که مبادلات بین المللی ماشین آلات بر اثر افزایش تولید داخلی کالاهای سرمایه ای وغیرسرمایه ای افزایش می یابد .

در حالیکه در مورد کالاهای غیر سرمایه‌ای هرگاه تولید داخلی افزایش یابد (بفرض ثبات سایر عوامل) واردات کاهش می‌یابد. به همین دلیل مبادلات کالاهای سرمایه‌ای افزایش سریعتری از مبادلات کالاهای غیر سرمایه‌ای دارند.

۲-۶- در زیر مدل مبادلات بین‌المللی دو نکته اصلی قابل ذکر هستند:

اول اینکه صادرات و واردات برآورده شده توسط معادلات مدل برای زیر ناحیه باید در سطح جهانی با هم برابر باشند. اگر نیاز وارداتی جهانی بیش از صادرات آن باشد صادرات در سطح ناحیه و کشور تعدیل میشود و اگر امکان صادرات در سطح جهانی بیش از نیاز واردات باشد، صادرات در سطح ناحیه و کشور تعدیل میشود.

نکته دوم در مورد مسائل مربوط به موازنه پرداختها و وامها و کمکهای بین‌المللی است. در مدل جهانی توجه اصلی بر روی جریانهای بلند مدت سرمایه می‌باشد که عبارتند از:

کمکهای مالی داخلی و موسسات بین‌المللی، پرداخت بهره و کارمزد وامها و بازگشت سرمایه.

۲-۷- کاربرد اصلی مدل جهانی در برنامه‌ریزی، دورنگری و تعیین سیاستها می‌باشد. بطور کلی در یک مدل

برنامه‌ریزی باید محدودیت‌های سیاستی در رسیدن به اهداف مشخص در نظر گرفته شوند.

این محدودیت‌های سیاستی تعیین میکنند که ارزش یک متغیر سیاستی نباید در یک زمان معین درآینده

از حد مشخصی بیشتر یا کمتر باشد. در مدل جهانی این عمل با استفاده از تجزیه و تحلیل سناریوئی

انجام میگردد. بدین منظور ارزشهای متفاوتی برای متغیرهای سیاستی در نظر گرفته میشود و اثرات آنها

بر روی قسمتهای مختلف اقتصاد مورد مطالعه و بررسی قرار میگیرد. در قسمت‌های بعدی این گزارش

بر اساس سناریوهای مختلف پیش‌بینی‌هایی در مورد متغیرهای اصلی اقتصاد ایران در طول ۱۵ سال

آینده انجام میگردد.

۳ - استفاده از مدل برای پیش‌بینی جهت‌های اصلی اقتصاد ایران تا پایان برنامه هشتم

همان‌طور که ذکر شد روش پیش‌بینی در مدل جهانی بر اساس تحلیل سناریو می‌باشد . در ذیل هفت گروه سناریو مورد بررسی قرار می‌گیرند :

گروه ۱ - سناریوهای مربوط به انرژی

گروه ۲ - سناریوهای مربوط به کشاورزی و مواد غذایی

گروه ۳ - سناریوهای مربوط به قیمت جهانی ماشین‌آلات

گروه ۴ - سناریوهای مربوط به کمک‌های مالی و وام

گروه ۵ - سناریوهای مربوط به نرخ رشد اقتصادی کشورهای پیشرفته غربی

گروه ۶ - سناریوهای ترکیبی

گروه ۷ - سناریوهای مربوط به محدودیت وارداتی

در زیر بطور خلاصه فروض مربوط به هر سناریو عرضه می‌شود و خلاصه نتایج هر یک در جدول ضمیمه منعکس می‌باشد .

۳-۱ - سناریوهای مربوط به انرژی

— سناریوهای مربوط به قیمت جهانی نفت .

در این قسمت اثرات تغییر قیمت جهانی نفت بر روی اقتصاد ایران تحت سه سناریو بررسی می‌شود :

سناریوی ۱-۱ - ثبات قیمت نفت :

فرض بر ثابت بودن قیمت جهانی نفت می‌باشد (هر بشکه = ۱۱/۵ دلار) بعبارت دیگر

فرض می‌شود که قیمت جهانی نفت بمیزان قیمت سایر کالاها افزایش یابد . فروض دیگر این

است که : رشد اقتصادی کشورهای صنعتی غربی روند دوده گذشته خود را ادامه دهد

(۳/۵ درصد رشد برای آمریکای شمالی و اروپای غربی ، ۴ درصد رشد برای کشورهای

پیشرفته ناحیه شمال اقیانوس آرام) ، قیمت جهانی ماشین‌آلات و مواد غذایی نسبت

به سایر قیمت ها ثابت بماند و هیچ تغییری در نرخ پسانداز و اهمیت نسبی بخش های اقتصادی صورت نگیرد . همینطور فرض میشود که ایران هیچگونه وامی از کشورهای خارج دریافت نکرده و وامی نیز پرداخت نمی نماید .

سناریوی ۱-۲ - افزایش قیمت نفت :

فرض بر افزایش سالیانه قیمت جهانی نفت بمیزان ۵ درصد بیش از قیمت سایر کالاها میباشد .
سایر فروض سناریوی ۱-۱ برقرار میباشد .

سناریوی ۱-۳ - کاهش قیمت نفت :

فرض بر کاهش قیمت واقعی جهانی نفت بمیزان ۵ درصد در سال میباشد . همراه با سایر فروض سناریوی ۱-۱ ، نتایج حاصل از سه سناریوی فوق در جداول ۲ و ۱ نشان داده شده اند .

سناریوی ۱-۴ - تعیین قیمت نفت در بازار جهانی :

در سه سناریوی فوق فرض بر این بوده که قیمت جهانی نفت توسط عوامل خارج از مدل تعیین شده و برای تمام نواحی یکسان میباشد . علیرغم کوشش سازمانهایی نظیر اوپک برای یکسان نگاه داشتن قیمت جهانی نفت ، در حال حاضر اختلافاتی در این مورد بجشتم میخورد . بطور مثال قیمت نفت صادراتی شوروی به کشورهای اروپای شرقی با قیمت پیشنهادی اوپک متفاوت میباشد . همینطور هنگامیکه انگلستان شروع به صادر نمودن نفت کند بعلت متفاوت بودن هزینه تولید و حمل و نقل قیمتی غیر از قیمت اوپک پیشنهاد خواهد نمود . در خود سازمان اوپک هم اخیراً " اختلافاتی بر سر قیمت نفت بین کشورهای عضو بروز کرده است . مسئله ای که در این جا باید مورد توجه قرار گیرد این است که در حالیکه سیاستهای اتخاذ شده در هر یک از نواحی بر روی نتایج بدست آمده برای کل دنیا اثر میگذارد سیاستهای اتخاذ شده در سطح جهانی نیز بر روی نتایج ناحیه ای تاثیر خواهد داشت . تعیین قیمت نفت در مدل جهانی بر این اصل استوار میباشد . بنابراین در این

سناریو فرض بر این است که قیمت نفت در خود مدل تعیین گردد . سایر فرض مذکور در سناریوی ۱-۱ نیز برقرار میباشند . نتایج حاصل از این سناریو در جدول ۳ نشان داده شده است .

— سناریوهای مربوط به منابع نفت :

در مورد منابع داخلی نفت نیز سه سناریوی زیر در نظر گرفته شدند :

سناریوی ۱-۵ — ثبات منابع نفت :

فرض میشود که منابع نفتی ایران در سطح ۱۲۷/۵ میلیارد بشکه ثابت بماند . سایر فرض عبارتند از : ثابت ماندن قیمت واقعی جهانی نفت (هر بشکه = ۱۷/۵ دلار) ، ادامه روند رشد اقتصادی کشورهای صنعتی غربی ، ثابت ماندن قیمت واقعی جهانی ماشین آلات و مواد غذایی ، ثابت ماندن نرخ پس انداز و اهمیت نسبی بخش های اقتصادی همینطور فرض میشود که ایران هیچگونه کمکی به کشورهای خارج نکرده و هیچگونه وامی نیز دریافت نمیدارد .

سناریوی ۱-۶ — افزایش منابع نفت :

فرض میشود که منابع نفتی ایران به ۱۶۰ میلیارد بشکه افزایش یابد همراه با سایر فرض

سناریوی ۱-۵ .

سناریوی ۱-۷ — کاهش منابع نفت :

فرض میشود که منابع نفتی ایران به ۱۰۰ میلیارد بشکه کاهش یابد . سایر فرض سناریوی

۱-۵ برقرار میباشند . نتایج حاصله از سه سناریوی فوق در جدول ۴ منعکس میباشند .

— سناریوهای مربوط به سرمایه گذاری در بخش نفت

در مدل جهانی یکی از عوامل مهم افزایش در تولید نفت میزان سرمایه گذاری در این بخش

میباشد . بدین منظور سه سناریوی زیر برای بررسی اثر تغییر سرمایه گذاری در نفت بر روی

تولید آن در نظر گرفته شدند .

سناریوی ۱-۸ - ادامه روند گذشته

فرض بر ادامه روند گذشته است . در نتیجه سرمایه‌گذاری در نفت تا پایان برنامه ششم (۲۵۴۱)

به ۱/۹۵ میلیارد دلار و در پایان برنامه هشتم (۲۵۵۱) به ۱/۳ میلیارد دلار میرسد .

قیمت جهانی نفت و ماشین‌آلات و مواد غذایی ثابت فرض میشود . همینطور فرض میشود نرخ

پس‌انداز و اهمیت نسبی بخش‌های اقتصادی ثابت بماند .

سناریوی ۱-۹ - افزایش سرمایه‌گذاری در نفت :

فرض میشود که سرمایه‌گذاری در بخش نفت در سال ۲۵۴۱ به ۳/۹ میلیارد دلار و در سال

۲۵۵۱ به ۲/۶ میلیارد دلار برسد . همراه با سایر فروش سناریوی ۱-۸ .

سناریوی ۱-۱۰ - کاهش سرمایه‌گذاری در نفت :

فرض میشود که سرمایه‌گذاری در نفت در سال ۲۵۴۱ به ۰/۹۷ میلیارد دلار و در سال ۲۵۵۱ به

۰/۶۵ میلیارد دلار کاهش یابد . سایر فروش سناریوی ۱-۸ برقرار میباشد .

نتایج سناریوهای فوق در جداول ۷ و ۶ منعکس شده است .

- سناریوهای مربوط به پیشرفت تکنولوژی اتمی در کشورهای صنعتی غربی

یکی از مسائل مهمی که در سالهای اخیر مورد بحث زیاد قرار گرفته است پیدا نمودن یک منبع انرژی

برای جایگزینی نفت میباشد . عاملی که بیش از همه مورد توجه میباشد انرژی اتمی است .

در مدل انرژی اثر جایگزینی تغییرات قیمت و درآمد بطور جداگانه در نظر گرفته میشوند . اثر

جایگزینی تغییرات درآمد مستقیماً "در رابطه محاسبه تقاضا برای انرژی وارد میگردد و اثر جایگزینی

تغییرات قیمت از طریق محاسبه بردار توزیعی تقاضا در نظر گرفته میشود . از مشخصات اصلی

این بردار این است که مجموع اجزاء آن که سهم تقاضای هر نوع انرژی در تقاضای کل برای انرژی

است ، برابر با ۱ میباشد . عامل دیگری که در جایگزینی بین انواع انرژی موثر است هزینه

تولید آنها میباشد . این عامل در مدل بوسیله تغییر نسبت سرمایه به تولید نهائی در نظر گرفته

میشود .

براساس مطالب فوق دوسناریوی زیر در نظر گرفته میشوند . در این دوسناریو اثر جایگزینی انرژی اتمی بجای نفت در کشورهای پیشرفته غربی بر روی اقتصاد ایران مورد بررسی قرار میگیرند .

سناریوی ۱-۱۱- ادامه روند گذشته :

فرض بر ادامه روند گذشته است . در نتیجه سهم تقاضا برای انرژی اتمی در سال ۲۵۵۱ برای کشورهای پیشرفته اروپای غربی و آمریکای شمالی به ۷ درصد و برای کشورهای پیشرفته ناحیه شمال اقیانوس آرام به ۱۳ درصد میرسد . حساسیت تقاضا برای انرژی اتمی نیز برابر ۵/۰ میباشد . فروض دیگر عبارتند از :

ثابت بودن قیمت های واقعی جهانی نفت و ماشین آلات و مواد غذایی ، عدم پرداخت یا دریافت وام از طرف ایران و ثابت بودن نرخ پس انداز و اهمیت نسبی بخشهای اقتصادی .

سناریوی ۱-۱۲- پیشرفت تکنولوژی اتمی در غرب

فرض میشود که سهم تقاضا برای انرژی اتمی برای کشورهای فوق تا سال ۲۵۵۱ چهار برابر شود ، حساسیت تقاضا به ۱/۵ برسد و هزینه تولید انرژی اتمی ۶۰ درصد کاهش یابد . سایر فروض مانند سناریوی ۱-۱۱ میباشد .

نتایج دوسناریوی فوق در جدول ۸ و ۹ نشان داده شده اند .

۳-۲- سناریوهای مربوط به کشاورزی و مواد غذایی

— سناریوهای مربوط به سرمایه گذاری در کشاورزی

در مدل جهانی تعیین کننده اصلی سرمایه گذاری در بخشهای مختلف اقتصاد ، کل سرمایه گذاری کشور میباشد و سرمایه گذاری در هر بخش از طریق حاصل ضرب سهم سرمایه گذاری در هر بخش به کل سرمایه گذاری در سرمایه گذاری کل بدست می آید . در این گزارش ۳ سناریوی مختلف برای سهم سرمایه گذاری در کشاورزی به سرمایه گذاری کل در نظر گرفته شدند که ذیلا " ذکر میگردند .

سناریوی ۲-۱- ادامه روند گذشته :

فرض بر ادامه روند گذشته است و در نتیجه نسبت سرمایه گذاری در کشاورزی به سرمایه گذاری کل از ۶/۴ درصد در سال ۲۵۳۶ به ۹/۱ درصد در سال ۲۵۵۱ میرسد . سایر فروض عبارتند از : ثابت بودن قیمت‌های واقعی جهانی نفت و ماشین آلات و مواد غذایی عدم پرداخت یا دریافت وام از طرف ایران و ثابت بودن نرخ پس انداز و اهمیت نسبی سایر بخش‌های اقتصادی .

سناریوی ۲-۲- افزایش سرمایه گذاری در کشاورزی :

فرض میشود که نسبت سرمایه گذاری در کشاورزی به کل سرمایه گذاری در سال ۲۵۵۱ به ۱۶/۲ درصد افزایش یابد . همراه با سایر فروض سناریوی ۲-۱ .

سناریوی ۲-۳- کاهش سرمایه گذاری در کشاورزی :

فرض بر این است که نسبت فوق در سال ۲۵۵۱ به ۵/۶ درصد کاهش یابد . سایر فروض سناریوی ۲-۱ برقرار میباشند .

نتایج سه سناریوی فوق در جداول ۱۰ و ۱۱ و ۱۲ منعکس شده‌اند .

— سناریوهای مربوط به قیمت جهانی مواد غذایی

قیمت مواد غذایی در مدل جهانی از طریق عوامل عرضه و تقاضا تعیین میشود . و لسی همانطور که در مورد قیمت نفت ذکر گردید فرض اصلی بر این است که موقعیت جهانی عرضه و تقاضا بر روی قیمت داخلی تاثیر میگذارد و برعکس . در بعضی از کشورها دولت قیمست حمایتی برای محصولات کشاورزی پیشنهاد میکند . بطوریکه قیمت‌های بازار از قیمست حمایتی کمتر نباشند . در نتیجه قیمت بازار یک محصول در هر ناحیه یا خود قیمت حمایتی است و یا اینکه حداکثر قیمت حمایتی و قیمت تخمینی آن محصول میباشد .

سناریوی ۲-۴- ادامه روند گذشته :

فرض بر ادامه روند گذشته است و در نتیجه قیمت جهانی مواد غذایی از هر تن ۱۲۰ دلار در سال ۲۵۳۴ به تنی ۱۹۰ دلار در سال ۲۵۵۱ افزایش مییابد و هیچگونه قیمت حمایتی

از طرف دولت پیشنهاد نمیشود . سایر فروش مشابه سناریوی ۲-۱ میباشند .

سناریوی ۲-۵ - افزایش قیمت مواد غذایی و وجود قیمت حمایتی

فرض میشود که قیمت جهانی مواد غذایی در سال ۲۵۵۱ به ۲۴۰ دلار برای هر تن افزایش یافته و دولت قیمتی حمایتی معادل قیمت جهانی پیشنهاد نماید . سایر فروش مانند سناریوی ۲-۱ میباشند .

سناریوی ۲-۶ - ثبات قیمت مواد غذایی و وجود قیمت حمایتی

قیمت جهانی مواد غذایی فرض میشود در سطح ۱۲۰ دلار ثابت مانده و قیمت حمایتی پیشنهادی دولت مانند سناریوی ۲-۵ باشد . سایر فروش نیز مانند سناریوی ۲-۱ میباشند .

نتایج سناریوهای فوق در جداول ۱۳ و ۱۴ نشان داده شده است .

۳-۳ - سناریوهای مربوط به قیمت جهانی ماشین آلات

سناریوی ۳-۱ - ثبات قیمت جهانی ماشین آلات

فرض میشود که قیمت جهانی ماشین آلات نسبت به سایر قیمتها ثابت میماند . سایر فروش عبارتند از : ثابت بودن قیمت جهانی نفت و مواد غذایی نسبت به سایر قیمتها ، عدم دریافت یا پرداخت وام از طرف ایران و ثابت بودن نرخ پس انداز و اهمیت نسبی بخشهای اقتصادی .

سناریوی ۳-۲ - افزایش قیمت جهانی ماشین آلات

فرض میشود که قیمت جهانی ماشین آلات از سال ۲۵۳۶ تا سال ۲۵۵۱ دو برابر میشود . سایر فروش مانند سناریوی ۳-۱ میباشند .

سناریوی ۳-۳ - کاهش قیمت جهانی ماشین آلات

فرض میشود قیمت جهانی ماشین آلات در مدت زمان فوق ۵۰ درصد کاهش یابد . سایر فروش سناریوی ۳-۱ برقرار میباشند .

نتایج سه سناریوی فوق درجداول ۱۶ و ۱۵ منعکس شده است .

۳-۴- سناریوهای مربوط به کمکهای مالی و وام

سناریوی ۴-۱- دریافت وام ازطرف ایران

فرض میشود که ایران سالیانه یک میلیارد دلار وام بابت بهره ۱۰ درصد از آمریکا دریافت دارد بطوریکه ۶ درصد از کل اندوخته وام هر ساله پرداخت گردد و ۷۵ درصد وام دریافت شده بمصرف سرمایه گذاری برسد . سایر فروض عبارتند از : ثابت بودن قیمت جهانی نفت و مواد غذایی و ماشین آلات و ثابت بودن نرخ پس انداز و اهمیت نسبی بخشهای اقتصادی .

سناریوی ۴-۲- عدم دریافت وام ازطرف ایران

فرض میشود ایران هیچگونه وامی از خارج دریافت نکرده و وامی نیز بکشورهای خارج نمیدهد . سایر فروض سناریوی ۴-۱ برقرار میباشد .
نتایج دو سناریوی فوق درجداول ۱۷ و ۱۸ نشان داده شده است .

۳-۵- سناریوهای مربوط به نرخ رشد اقتصادی کشورهای پیشرفته غربی

اثرات تغییر قیمت های جهانی نفت را بر روی اقتصاد ایران مورد بررسی قرار دادیم . ولی نکته ای که باید به آن توجه داشت این است که در تعیین درآمد ها حجم فروش نفت نیز اهمیت زیادی دارد . در سناریوهای زیر تعیین کننده اصلی این حجم فروش که نرخ رشد اقتصادی کشورهای صنعتی غرب است مورد توجه میباشد :

سناریوی ۵-۱- ادامه روند گذشته :

فرض بر ادامه روند گذشته است . در نتیجه نرخ رشد سالیانه $3/5$ درصد برای کشورهای اروپای غربی و آمریکای شمالی و ۴ درصد برای کشورهای واقع در ناحیه شمال اقیانوس آرام در نظر گرفته شدند . سایر فروض عبارتند از : ثابت بودن قیمت واقعی جهانی نفت و ماشین آلات و مواد غذایی ، عدم پرداخت یا دریافت وام از طرف ایران ، ثابت بودن نرخ

پس انداز و اهمیت نسبی بخشهای اقتصادی .

سناریوی ۲-۵- افزایش نرخ رشد کشورهای غربی

فرض میشود نرخ سالیانه رشد در کشورهای فوق تا سال ۲۵۵۱ به ۵ درصد افزایش یابد .

سایر فروض مانند سناریوی ۱-۵ .

سناریوی ۳-۵- کاهش نرخ رشد کشورهای غربی

فرض میشود نرخ رشد سالیانه در کشورهای فوق تا سال ۲۵۵۱ به ۱ درصد کاهش یابد . همراه

با سایر فروض سناریوی ۱-۵ .

نتایج سناریوهای فوق در جداول ۲۰ و ۱۹ منعکس شده اند .

۳-۶- سناریوهای ترکیبی

در این قسمت از ترکیبهای مختلفی از سناریوهائی که قبلاً "مورد بررسی قرار گرفتند" استفاده میشود

این سناریوها عبارتند از : سناریوهای قیمت جهانی نفت ، سناریوهای قیمت جهانی ماشین آلات

و سناریوهای مربوط به نرخ رشد کشورهای پیشرفته غربی . این ترکیبات مختلف تحت سناریوهای

زیر بررسی میشوند :

سناریوی ۱-۶- ترکیبی از سناریوهای افزایش قیمت واقعی جهانی نفت و کاهش قیمت جهانی ماشین

آلات .

سناریوی ۲-۶- ترکیبی از سناریوهای کاهش قیمت واقعی جهانی نفت و افزایش قیمت جهانی ماشین آلات .

سناریوی ۳-۶- ترکیبی از سناریوهای افزایش قیمت جهانی نفت ، کاهش قیمت جهانی ماشین آلات و -

افزایش نرخ رشد کشورهای پیشرفته غربی .

سناریوی ۴-۶- ترکیبی از سناریوهای کاهش قیمت جهانی نفت ، افزایش قیمت جهانی ماشین آلات و کاهش

نرخ رشد کشورهای پیشرفته غربی .

نتایج سناریوهای فوق در جداول ۲۱ تا ۲۴ نشان داده شده است .

۳-۷ - سناریوهای مربوط به محدودیت وارداتی

تابحال فرض براین بود که برای ایران این امکان وجود دارد که از یک حالت مازاد پرداختها به یک حالت کسری پرداختها برسد . واضح است که کسری پرداختها از طریق اندوخته‌ها و دارایی‌های خارج از کشور قابل تامین میباشد . ولی سوالی که پیش می‌آید این است که تا چه میزانی ایران میخواهد و میتواند از دارایی‌های اندوخته شده خود استفاده نماید و تا چه حدی جامعه مالی بین‌المللی برای از بین بردن عدم توازنهای بازرگانی حاضر به پرداخت وام میباشد .

در این قسمت چند سناریو مورد بررسی قرار میگیرند که در آنها اثر سیاستهای بین‌المللی و ملی برای جلوگیری از ایجاد کسری پرداختها مورد مطالعه قرار میگیرند . در این سناریوها اثرات تامین یک موازنه مثبت پرداختها در مورد سناریوهای ساده و ترکیبی که در قسمتهای قبل ذکر شدند مورد بررسی قرار میگیرند .

در مورد ایران تکنیکهایی برای تامین موازنه مثبت پرداختها وجود دارد که تمام این تکنیکها عامل محدود کننده واردات کالاها و خدمات را شامل میشوند . طبقات اصلی بازرگانی خارجی مدل جهانی عبارتند از : انرژی ، ماشین‌آلات ، مواد غذایی و کالاهای لوکس . برای تامین موازنه مثبت پرداختها فرض میشود که مواد غذایی جزء آن دسته از واردات است که محدودیت در مورد آن عمل نمیشود . عبارت دیگر فرض میشود که محدودیت در مورد واردات ماشین‌آلات و کالاهای لوکس اعمال میشود . اگرچه امکان جایگزینی وارداتی در مورد ماشین‌آلات وجود دارد ولی باید گفت که صنعت کالاهای سرمایه‌ای در ایران در بسیاری از موارد اجازه جایگزین نمودن ماشین‌آلات خارجی با وسایل ساخته شده داخلی را نمیدهد . بنابراین انتظار میرود که اثر محدودیت وارداتی ماشین‌آلات بر روی اقتصاد ایران قابل ملاحظه باشد . در سناریوهای زیر سعی شده است که حداقل موازنه مثبت پرداختها طی برنامه ششم تامین گردد این سناریوها عبارتند از :

سناریوی ۱-۷ - فرض بر ادامه روند گذشته است بدون وجود محدودیت وارداتی .

سناریوی ۲-۷- فرض بر ادامه روند گذشته است همراه با محدودیت وارداتی در برنامه ششم (۴۱-۲۵۳۷) .

سناریوی ۳-۷- ترکیبی از سناریوهای افزایش قیمت واقعی جهانی نفت ، کاهش قیمت واقعی جهانی ماشین آلات همراه با محدودیت وارداتی در برنامه ششم

سناریوی ۴-۷- ترکیبی از سناریوهای کاهش قیمت واقعی جهانی نفت ، افزایش قیمت واقعی جهانی ماشین آلات همراه با محدودیت وارداتی در برنامه ششم .

سناریوی ۵-۷- ترکیبی از سناریوهای افزایش قیمت واقعی جهانی نفت ، کاهش قیمت واقعی جهانی ماشین آلات ، افزایش نرخ رشد اقتصادی کشورهای پیشرفته غربی همراه با محدودیت وارداتی در برنامه ششم .

سناریوی ۶-۷- ترکیبی از سناریوهای کاهش قیمت واقعی جهانی نفت ، افزایش قیمت واقعی جهانی ماشین آلات ، کاهش نرخ رشد اقتصادی کشورهای پیشرفته غربی همراه با محدودیت وارداتی در برنامه ششم .

نتایج سناریوهای فوق در جداول ۲۵ تا ۳۰ منعکس شده است .

۴- بررسی نتایج حاصله

جداول ۳ تا ۱۱ نتایج مربوط به سناریوهای مختلف قیمت جهانی نفت را نشان میدهد . براساس این نتایج با فرض افزایش قیمت جهانی نفت در سطح ۵ درصد بیش از سایر قیمت ها درآمد حاصله از صادرات نفت تا پایان برنامه هشتم (۲۵۵۱) تا دو برابر افزایش یافته و به ۳۳/۵ میلیارد دلار میرسد . همینطور درآمد حاصله از صدور کالاها و خدمات افزایش قابل ملاحظه ای را نشان میدهد و در نتیجه درآمد حاصله از کل صادرات از ۲۵/۹ میلیارد دلار در پایان برنامه پنجم به ۴۹/۱ میلیارد دلار در پایان برنامه هشتم میرسد . موازنه تراکمی پرداختها اگر چه کاهش قابل ملاحظه ای را در اثر افزایش سریع واردات نشان میدهد ولی این کسری بمراتب کمتر از کسری موازنه حاصله از دو سناریوی دیگر مربوط به قیمت جهانی نفت میباشد . بطوریکه جداول ۳ و ۲ نشان میدهند در هر چهار سناریوی مربوط به قیمت جهانی نفت تولید ناخالص ملی و تولید ناخالص سرانه افزایش قابل ملاحظه ای خواهند داشت که البته همانطور که انتظار میرود این افزایش در حالت افزایش

(۲) موازنه تراکمی پرداختها = موازنه حقیقی پرداختها منهای خالص جریان سرمایه یا کمکهای خارجی به داخل کشور

قیمت جهانی نفت بمراتب بیشتر می باشد .

جداول ۵۰۴ نتایج مربوط به سناریوهای منابع نفت را نشان می دهند . براساس این نتایج تغییر منابع نفت در پانزده سال آتی اثر چندانی بر روی متغیرهای اقتصادی ایران ندارد و تا پایان برنامه هشتم اثر این سیاستها تقریبا " مشابه اثر تغییرات قیمت جهانی نفت می باشد .

جداول ۷۰۶ منعکس کننده نتایج مربوط به سرمایه گذاری در بخش نفت می باشد . همانطور که انتظار می رود افزایش سرمایه گذاری در بخش نفت اثر قابل ملاحظه ای بر روی درآمد ارزی حاصل از صادرات نفت دارد . بطوریکه درآمد ارزی حاصل از صادرات نفت در سناریوی مزبور در پایان برنامه هشتم بیش از دو برابر مقدار مشابه در سناریوی مربوط به ادامه روند گذشته سرمایه گذاری در نفت می باشد . با اتخاذ سیاست افزایش سرمایه گذاری در بخش نفت تولید ناخالص سرانه نیز بسطح قابل توجه ۵۱۵۳ دلار خواهد رسید . علت اصلی کاهش نرخ رشد تولید ناخالص ملی از ۱۳/۲ درصد در پایان برنامه ششم به ۷/۹ درصد در پایان برنامه هشتم در این سناریو کاهش سرمایه گذاری می باشد .

نتایج سناریوهای مربوط به پیشرفت تکنولوژی اتمی در کشورهای صنعتی غربی در جداول ۸ و ۹ نشان داده شده اند . همانطوریکه انتظار می رود جایگزین نمودن انرژی اتمی بجای نفت در این کشورها باعث کاهش درآمد صادراتی ایران و در نتیجه افزایش کسری موازنه پرداختها می شود .

جداول ۱۰ و ۱۱ و ۱۲ منعکس کننده نتایج سناریوهای مربوط به سرمایه گذاری می باشد . بطوریکه این نتایج نشان می دهند ، تغییر سهم سرمایه گذاری به کل سرمایه گذاری اثری جزئی بر روی متغیرهای اقتصاد ایران دارد . نتایج مربوط به سناریوهای قیمت جهانی مواد غذایی در جداول ۱۳ و ۱۴ نشان داده شده اند . براساس این نتایج کاهش در قیمت جهانی مواد غذایی همراه با پیشنهاد قیمت حمایتی از طرف دولت باعث خواهد شد که در پایان برنامه هشتم کسری موازنه پرداختها از ۱/۴ - به ۵/۷ - میلیارد دلار کاهش یابد .

در جداول ۱۵ و ۱۶ نتایج مربوط به قیمت جهانی ماشین آلات منعکس شده اند . بطوریکه این نتایج نشان می دهند افزایش قیمت جهانی ماشین آلات ابتدا باعث افزایش پرداختهای ارزی میشود بطوریکه در پایان

برنامه ششم پرداختهای ارزی برای واردات به ۳۳/۷ میلیارد دلار میرسد که ۳/۸ میلیارد دلار از پرداختهای ارزی حاصل از سناریوی مربوط به ثابت بودن قیمت ماشین آلات بیشتر میباشد . ولی بتدریج بعلت کاهش پرداختهای ارزی برای واردات سایر کالاها و خدمات کل پرداختهای ارزی برای واردات در این سناریو نسبت به سناریوی دیگر کمتر میشود . ولی بهر حال همانطور که انتظار میرود کسری موازنه تراکمی پرداختها در سناریوی مربوط به کاهش قیمت جهانی ماشین آلات از دو سناریوی دیگر کمتر میباشد .

جداول ۱۸ و ۱۷ نشان دهنده نتایج مربوط به سناریوهای دریافت کمکهای مالی و وام میباشد . براساس این نتایج دریافت سالی یک میلیارد دلار وام از طرف ایران منجر به افزایش کسری موازنه پرداختها به ۳۵/۱ میلیارد دلار در سال ۲۵۵۱ میشود که ۵/۶ میلیارد دلار بیش از کسری موجود در حالت عدم دریافت وام میباشد .

نتایج مربوط به نرخ رشد اقتصادی کشورهای صنعتی غربی در جداول ۲۰ و ۱۹ نشان داده شده اند . براساس این نتایج کاهش نرخ رشد کشورهای غربی باعث کاهش دریافتهای ارزی ایران بمیزان ۱۳ میلیارد دلار در سال ۲۵۵۱ خواهد شد و با اینکه پرداختهای ارزی نیز ۱۲/۹ میلیارد دلار کاهش مییابند ولی بعلت کسری زیاد موازنه پرداختها در طول برنامه های عمرانی ششم و هفتم کسری موازنه تراکمی پرداختها در پایان برنامه هشتم ۹/۵ میلیارد دلار افزایش خواهد یافت . بطوریکه جدول ۲۰ نشان میدهد افزایش نرخ رشد اقتصادی کشورهای پیشرفته غربی باعث افزایش درآمد سرانه ایران بمیزان ۲۵۳ دلار در پایان برنامه هشتم خواهد شد .

جداول ۲۲ و ۲۱ نتایج ترکیبی قیمت جهانی نفت و ماشین آلات را نشان میدهند . در سناریوی مربوط به کاهش قیمت جهانی ماشین آلات و افزایش قیمت جهانی نفت (سناریوی ۱-۶) دریافتهای ارزی از طریق صادرات در پایان برنامه هشتم به رقم ۴۷/۳ میلیارد دلار خواهد رسید که در حدود دو برابر دریافتهای ارزی صادراتی در سناریوی افزایش قیمت جهانی ماشین آلات و کاهش قیمت جهانی نفت (سناریوی ۲-۶) میباشد . در عین حال پرداختهای ارزی برای واردات در سناریوی ۱-۶ افزایش بیشتری نسبت به پرداختهای ارزی در سناریوی ۲-۶ خواهد داشت بطوریکه کسری موازنه حقیقی پرداختها در پایان برنامه هشتم برای

سناریوی ۱-۶ بیشتر میباشد . ولی بعلت کسری قابل توجه موازنه پرداختها برای سناریوی ۲-۶ در طول برنامه های عمرانی ششم و هفتم کسری موازنه تراکمی پرداختها در سناریوی ۲-۶ در پایان برنامه هشتم بیش از دو برابر کسری مزبور در سناریوی ۱-۶ میباشد . بطوریکه جدول ۲۲ نشان میدهد حتی در سناریوی ۲-۶ تولید ناخالص سرانه در پایان برنامه هشتم به ۲۷۰۸ دلار میرسد که ۵۹ درصد نسبت به سال ۲۵۳۶ افزایش نشان میدهد .

جداول ۲۳ و ۲۴ نتایج مربوط به سناریوهای ترکیبی نرخ رشد کشورهای صنعتی غربی ، قیمت جهانی ماشین آلات و نفت را نشان میدهد .

براساس این نتایج موازنه ترکیبی پرداختها در پایان برنامه هشتم برای سناریوی ۳-۶ (افزایش قیمت جهانی نفت ، کاهش قیمت جهانی ماشین آلات ، افزایش نرخ رشد کشورهای صنعتی غربی) به ۱۰/۶ میلیارد دلار میرسد . علت اصلی کاهش در موازنه تراکی پرداختها از برنامه هفتم به برنامه هشتم افزایش بسیار سریع واردات بخصوص واردات سایر کالاها و خدمات میباشد . همانطور که جدول ۳۴ نشان میدهد تولید ناخالص سرانه نیز در سناریوی ۳-۶ به ۴۸۷۲ دلار در پایان برنامه هشتم میرسد که ۸۹ درصد بیش از تولید ناخالص سرانه در سناریوی ۴-۶ (کاهش قیمت نفت ، افزایش قیمت ماشین آلات ، کاهش نرخ رشد کشورهای صنعتی غربی) میباشد .

جداول ۲۵ تا ۳۰ اثرات اتخاذ سیاست محدودیت وارداتی در برنامه ششم را بر روی متغیرهای مهم اقتصادی ایران منعکس میسازد . درجداول ۲۵ و ۲۶ سناریوهای ادامه روند گذشته بدون محدودیت وارداتی و با اتخاذ سیاست محدودیت وارداتی مقایسه گردیده اند . همانطور که ملاحظه میشود نتیجه اصلی اتخاذ سیاست وارداتی کاهش در کسری موازنه حقیقی پرداختها و افزایش موازنه تراکمی پرداختها است بطوریکه موازنه تراکمی پرداختها در پایان برنامه هشتم به ۲۵/۵ میلیارد دلار میرسد . بعبارت دیگر با اتخاذ سیاست محدودیت وارداتی موازنه تراکمی پرداختها در پایان برنامه هشتم در حدود ۲۰۰ درصد افزایش خواهد یافت . ولی همانطور که جدول ۲۶ نشان میدهد این افزایش موازنه پرداختها همراه است با کاهش تولید ناخالص ملی و تولید

ناخالص سرانه بطوریکه تولید ناخالص سرانه در حالت محدودیت وارداتی ۴۷۹ دلار کمتر از حالت عدم وجود سیاست مزبور میباشد .

در جداول ۲۷ تا ۳۰ اثرات اتخاذ سیاست محدودیت وارداتی در برنامه ششم بر روی سناریوهای ترکیبی تغییر قیمت جهانی نفت و ماشین آلات و نرخ رشد کشورهای صنعتی غربی نشان داده شده‌اند همانطور که ملاحظه میشود اثر کلی اتخاذ سیاست محدودیت وارداتی افزایش موازنه تراکمی پرداختها و کاهش تولید ناخالص ملی و در نتیجه تولید ناخالص سرانه میباشد .

نتایج سناریوهای مربوط به قیمت جهانی نفت

(ارقام به میلیارد دلار)

شرح	سال آخر برنامه پنجم (۲۵۳۶)			سال آخر برنامه ششم (۲۵۴۱)			سال آخر برنامه هفتم (۲۵۴۶)			سال آخر برنامه هشتم (۲۵۵۱)		
	ثبات قیمت نفت سناریو ۱-۱	افزایش قیمت نفت سناریو ۱-۲	کاهش قیمت نفت سناریو ۱-۳	ثبات قیمت نفت سناریو ۱-۱	افزایش قیمت نفت سناریو ۱-۲	کاهش قیمت نفت سناریو ۱-۳	ثبات قیمت نفت سناریو ۱-۱	افزایش قیمت نفت سناریو ۱-۲	کاهش قیمت نفت سناریو ۱-۳	ثبات قیمت نفت سناریو ۱-۱	افزایش قیمت نفت سناریو ۱-۲	کاهش قیمت نفت سناریو ۱-۳
صادرات نفت و گاز صادرات ماشین آلات صادرات سایر کالاها و خدمات	۱۷/۶	۱۷/۶	۱۷/۶	۱۹/۸	۲۲/۶	۱۶/۹	۲۴/۸	۲۸/۹	۱۷/۴	۲۵/۳	۳۳/۵	۱۲/۱
	-	-	-	-	-	-	۵/۱	۵/۴	-	۵/۶	۱/۳	-
	۳/۳	۳/۳	۳/۳	۶/۱	۵/۸	۶/۳	۱۰/۰	۱۰/۲	۹/۷	۱۳/۶	۱۴/۳	۱۲/۷
کل صادرات	۲۵/۹	۲۵/۹	۲۵/۹	۲۵/۹	۲۸/۴	۲۳/۲	۳۴/۹	۳۹/۵	۲۷/۱	۳۹/۵	۴۹/۱	۲۴/۸
واردات ماشین آلات واردات مواد غذایی واردات سایر کالاها و خدمات	۵/۹	۵/۹	۵/۹	۹/۳	۹/۳	۸/۶	۱۰/۲	۱۱/۷	۸/۳	۱۱/۲	۱۴/۶	۶/۵
	۱/۷	۱/۷	۱/۷	۲/۷	۲/۷	۲/۷	۳/۶	۳/۷	۳/۷	۴/۲	۴/۱	۴/۳
	۱۳/۴	۱۳/۴	۱۳/۴	۱۸/۹	۱۹/۹	۱۸/۶	۲۲/۶	۲۵/۷	۱۸/۴	۲۵/۵	۳۲/۳	۱۵/۱
کل واردات	۲۱/۰	۲۱/۰	۲۱/۰	۳۰/۹	۳۱/۹	۲۹/۹	۳۶/۴	۴۱/۱	۳۰/۴	۴۰/۹	۵۱/۰	۲۵/۹
موازنه حقیقی پرداختها	-۵/۱	-۵/۱	-۵/۱	-۵/۰	-۲ ۵	-۶/۷	-۱/۵	-۱/۶	-۳/۳	-۱/۴	-۱/۹	-۱/۱
موازنه تراکمی پرداختها	۱۴/۶	۱۴/۶	۱۴/۶	۳/۵	۸/۹	-۲/۰	-۱۲/۲	-۹/۱	-۱۶/۵	-۲۴/۴	-۱۹/۵	-۳۲/۸

نتایج سناریوهای مربوط به قیمت جهانی نفت (ادامه)

شرح											
سال آخر برنامه پنجم (۲۵۳۶)			سال آخر برنامه ششم (۲۵۴۱)			سال آخر برنامه هفتم (۲۵۴۶)			سال آخر برنامه هشتم (۲۵۵۱)		
ثبات	افزایش	کاهش	ثبات	افزایش	کاهش	ثبات	افزایش	کاهش	ثبات	افزایش	کاهش
قیمت نفت سناریو ۱-۱	قیمت نفت سناریو ۱-۲	قیمت نفت سناریو ۱-۳	قیمت نفت سناریو ۱-۱	قیمت نفت سناریو ۱-۲	قیمت نفت سناریو ۱-۳	قیمت نفت سناریو ۱-۱	قیمت نفت سناریو ۱-۲	قیمت نفت سناریو ۱-۳	قیمت نفت سناریو ۱-۱	قیمت نفت سناریو ۱-۲	قیمت نفت سناریو ۱-۳
۶۰/۰	۶۰/۰	۶۰/۰	۹۲/۱	۹۳/۷	۸۸/۶	۱۳۷/۹	۱۴۵/۲	۱۲۶/۲	۱۸۲/۶	۲۰۲/۳	۱۵۳/۷
۶/۵	۶/۵	۶/۵	۱۰/۳	۱۰/۰	۸/۱	۷/۳	۷/۶	۴/۸	۵/۶	۶/۴	۳/۸
۳۵/۱	۳۵/۱	۳۵/۱	۴۰/۱	۴۰/۱	۴۰/۱	۴۵/۱	۴۵/۱	۴۵/۱	۴۹/۹	۴۹/۹	۴۹/۹
۱۷۰۷	۱۷۰۷	۱۷۰۷	۲۲۹۵	۲۳۳۴	۲۲۰۷	۳۰۵۶	۳۲۱۹	۲۷۹۵	۳۶۵۲	۴۰۵۶	۳۰۶۷
تولید ناخالص ملی (میلیارد دلار)											
رشد (درصد)											
جمعیت (میلیون نفر)											
تولید ناخالص ملی سرانه (دلار)											

شماره تاریخ

کتابخانه و مرکز اسناد

م. سید احمد ریازی ابراهیم

چروچ ۳

نتایج سناریوهای مربوط به قیمت جهانی نفت (ادامه)

(تعیین قیمت نفت در بازار جهانی)

(ارقام به میلیارد دلار)

(سناریو ۴-۱)

شرح	سال آخر برنامه پنجم (۲۵۳۶)	سال آخر برنامه ششم (۲۵۴۱)	سال آخر برنامه هفتم (۲۵۴۶)	سال آخر برنامه هشتم (۲۵۵۱)
صادرات نفت و گاز	۱۷/۶	۱۷/۳	۱۸/۲	۱۲/۸
صادرات ماشین آلات	-	-	-	۰/۲
صادرات سایر کالاها و خدمات	۳/۳	۶/۳	۹/۷	۱۲/۹
کل صادرات	۲۰/۹	۲۳/۶	۲۷/۹	۲۵/۹
واردات ماشین آلات	۵/۹	۸/۹	۸/۶	۷/۰
واردات مواد غذایی	۱/۷	۲/۶	۳/۶	۴/۲
واردات سایر کالاها و خدمات	۱۳/۴	۱۹/۰	۱۹/۱	۱۶/۲
کل واردات	۲۱/۰	۳۰/۵	۳۱/۳	۲۷/۴
موازنه حقیقی پرداختها	-۰/۱	-۶/۹	-۳/۴	-۱/۵
موازنه تراکمی پرداختها	۱۴/۶	-۱/۳	-۱۵/۸	-۳۲/۶
تولید ناخالص ملی (میلیارد دلار)	۶۰/۰۰	۸۸/۹	۱۲۸/۱	۱۵۷/۵
رشد (درصد)	۶/۵	۸/۲	۴/۸	۳/۹
جمعیت (میلیون نفر)	۳۵/۱	۴۰/۱	۴۵/۱	۴۹/۹
تولید ناخالص ملی سرانه (دلار)	۱۷۰۷	۲۲۱۵	۲۸۳۸	۳۱۴۶

(ارقام به میلیارد دلار)

نتایج سناریوهای مربوط به منابع نفت

سال آخر برنامه پنجم (۲۵۳۶)			سال آخر برنامه ششم (۲۵۴۱)			سال آخر برنامه هفتم (۲۵۴۶)			سال آخر برنامه هشتم (۲۵۵۱)			شرح
ثبات منابع نفت سناریو ۱-۵	افزایش منابع نفت سناریو ۱-۶	کاهش منابع نفت سناریو ۱-۷	ثبات منابع نفت سناریو ۱-۵	افزایش منابع نفت سناریو ۱-۶	کاهش منابع نفت سناریو ۱-۷	ثبات منابع نفت سناریو ۱-۵	افزایش منابع نفت سناریو ۱-۶	کاهش منابع نفت سناریو ۱-۷	ثبات منابع نفت سناریو ۱-۵	افزایش منابع نفت سناریو ۱-۶	کاهش منابع نفت سناریو ۱-۷	
۱۷/۶	۱۷/۶	۱۷/۶	۱۹/۸	۱۹/۸	۱۹/۸	۲۴/۸	۲۵/۲	۲۰/۷	۲۵/۳	۳۲/۵	۱۹/۰	صادرات نفت و گاز
-	-	-	-	-	-	۰/۱	۰/۱	۰/۲	۰/۶	۰/۵	۰/۶	صادرات ماشین آلات
۳/۳	۳/۳	۳/۳	۶/۱	۶/۱	۶/۱	۱۰/۰	۱۰/۰	۱۰/۰	۱۳/۶	۱۳/۹	۱۳/۲	صادرات سایر کالاهای خدمات
۲۰/۹	۲۰/۹	۲۰/۹	۲۵/۹	۲۵/۹	۲۵/۹	۳۴/۹	۳۵/۳	۳۰/۹	۳۹/۵	۴۶/۹	۳۲/۸	کل صادرات
۵/۹	۵/۹	۵/۹	۹/۳	۹/۷	۹/۳	۱۰/۲	۱۰/۲	۹/۴	۱۱/۲	۱۳/۳	۹/۱	واردات ماشین آلات
۱/۷	۱/۷	۱/۷	۲/۳	۲/۳	۲/۳	۳/۶	۳/۷	۳/۶	۴/۲	۴/۲	۴/۲	واردات مواد غذایی
۱۳/۴	۱۳/۴	۱۳/۴	۱۸/۹	۱۸/۹	۱۸/۹	۲۲/۶	۲۲/۷	۲۰/۷	۲۵/۵	۳۰/۴	۲۰/۷	واردات سایر کالاهای خدمات
۲۱/۰	۲۱/۰	۲۱/۰	۳۱/۰	۳۰/۹	۳۰/۹	۳۶/۴	۳۶/۶	۳۳/۷	۴۰/۹	۴۷/۹	۳۴/۰	کل واردات
-۰/۱	-۰/۱	-۰/۱	-۵/۱	-۵/۰	-۵/۰	-۱/۵	-۱/۳	-۲/۸	-۱/۴	-۱/۰	-۱/۲	موازنه حقیقی پرداختها
۱۴/۶	۱۴/۶	۱۴/۶	۳/۴	۳/۵	۳/۵	-۱۲/۲	-۱۲/۲	-۱۴/۴	-۲۴/۴	-۱۹/۶	-۲۸/۴	موازنه تراکمی پرداختها

نتایج سناریوهای مربوط به منابع نفت (ادمه)

سال آخر برنامه پنجم (۲۵۳۶)			سال آخر برنامه ششم (۲۵۴۱)			سال آخر برنامه هفتم (۲۵۴۶)			سال آخر برنامه هشتم (۲۵۵۱)			شرح
ثبات	افزایش	کاهش	ثبات	افزایش	کاهش	ثبات	افزایش	کاهش	ثبات	افزایش	کاهش	
منابع نفت	منابع نفت	منابع نفت	منابع نفت	منابع نفت	منابع نفت	منابع نفت	منابع نفت	منابع نفت	منابع نفت	منابع نفت	منابع نفت	
سناریو ۱-۵	سناریو ۱-۶	سناریو ۱-۷	سناریو ۱-۵	سناریو ۱-۶	سناریو ۱-۷	سناریو ۱-۵	سناریو ۱-۶	سناریو ۱-۷	سناریو ۱-۵	سناریو ۱-۶	سناریو ۱-۷	
۶۰/۰	۶۰/۰	۶۰/۰	۹۲/۱	۹۲/۱	۹۲/۱	۱۳۷/۹	۱۳۸/۶	۱۳۲/۶	۱۸۲/۶	۱۹۵/۲	۱۶۸/۸	تولید ناخالص ملی (میلیارد دلار)
۶/۵	۶/۵	۶/۵	۱۰/۳	۱۰/۳	۱۰/۳	۷/۳	۷/۸	۵/۹	۵/۶	۶/۶	۴/۷	رشد (درصد)
۳۵/۱	۳۵/۱	۳۵/۱	۴۰/۱	۴۰/۱	۴۰/۱	۴۵/۱	۴۵/۱	۴۵/۱	۴۹/۹	۴۹/۹	۴۹/۹	جمعیت (میلیون نفر)
۱۷۰۷	۱۷۰۷	۱۷۰۷	۲۲۹۵	۲۲۹۵	۲۲۹۵	۳۰۵۶	۳۰۷۲	۲۹۳۸	۳۶۵۲	۳۹۰۶	۳۳۷۴	تولید ناخالص ملی سرانه (دلار)

جدول ۶

نتایج سناریوهای مربوط به سرمایه گذاری در بخش نفت

(ارقام به میلیارد دلار)

سال آخر برنامه پنجم (۲۵۳۶)			سال آخر برنامه ششم (۲۵۴۱)			سال آخر برنامه هفتم (۲۵۴۶)			سال آخر برنامه هشتم (۲۵۵۱)			شرح
ادامه روند گذشته سناریو ۱-۸	افزایش سرمایه گذاری سناریو ۱-۹	کاهش سرمایه گذاری سناریو ۱-۱۰	ادامه روند گذشته سناریو ۱-۸	افزایش سرمایه گذاری سناریو ۱-۹	کاهش سرمایه گذاری سناریو ۱-۱۰	ادامه روند گذشته سناریو ۱-۸	افزایش سرمایه گذاری سناریو ۱-۹	کاهش سرمایه گذاری سناریو ۱-۱۰	ادامه روند گذشته سناریو ۱-۸	افزایش سرمایه گذاری سناریو ۱-۹	کاهش سرمایه گذاری سناریو ۱-۱۰	
۱۷/۶	۱۷/۶	۱۷/۶	۱۹/۸	۲۳/۴	۱۴/۳	۲۴/۸	۴۰/۲	۱۳/۸	۲۵/۳	۵۱/۶	۱۳/۷	صادرات نفت و گاز
-	-	-	-	-	۰/۱	۰/۱	۰/۱	۰/۲	۰/۶	۰/۱	۰/۷	صادرات ماشین آلات
۳/۳	۳/۳	۳/۳	۶/۱	۶/۱	۶/۵	۱۰/۰	۱۰/۹	۹/۳	۱۳/۶	۱۶/۷	۱۱/۶	صادرات سایر کالاها و خدمات
۲۰/۹	۲۰/۹	۲۰/۹	۲۵/۹	۲۹/۵	۲۰/۹	۳۴/۹	۵۱/۲	۲۳/۳	۳۹/۵	۶۸/۴	۲۶/۰	کل صادرات
۵/۹	۵/۹	۵/۹	۹/۳	۹/۴	۸/۰	۱۰/۲	۱۵/۱	۶/۶	۱۱/۲	۲۰/۰	۶/۹	واردات ماشین آلات
۱/۷	۱/۷	۱/۷	۲/۷	۲/۷	۲/۷	۳/۶	۳/۷	۳/۶	۴/۲	۴/۱	۴/۱	واردات مواد غذایی
۱۳/۴	۱۳/۴	۱۳/۴	۱۸/۹	۱۹/۵	۱۷/۲	۲۲/۶	۲۳/۴	۱۴/۵	۲۵/۵	۴۶/۲	۱۵/۵	واردات سایر کالاها و خدمات
۲۱/۰	۲۱/۰	۲۱/۰	۳۰/۹	۳۱/۶	۲۷/۹	۳۶/۴	۵۲/۲	۲۴/۷	۴۰/۹	۷۰/۳	۲۶/۵	کل واردات
-۰/۱	-۰/۱	-۰/۱	-۵/۰	-۲/۱	-۷/۰	-۱/۵	-۱/۰	-۱/۴	-۱/۴	-۱/۹	-۰/۵	موازنه حقیقی پرداختها
۱۴/۶	۱۴/۶	۱۴/۶	۳/۵	۴/۶	-۴/۰	-۱۲/۲	-۳/۵	-۱۹/۱	-۲۴/۴	-۱۳/۰	-۲۷/۷	موازنه تراکمی پرداختها

نتایج سناریوهای مربوط به سرمایه گذاری در بخش نفت (ادامه)

سال آخر برنامه پنجم (۲۵۳۶)			سال آخر برنامه ششم (۲۵۴۱)			سال آخر برنامه هفتم (۲۵۴۶)			سال آخر برنامه هشتم (۲۵۵۱)			شرح
ادامه روند گذشته سناریو ۱-۸	افزایش سرمایه‌گذاری سناریو ۱-۹	کاهش سرمایه‌گذاری سناریو ۱-۱۰	ادامه روند گذشته سناریو ۱-۸	افزایش سرمایه‌گذاری سناریو ۱-۹	کاهش سرمایه‌گذاری سناریو ۱-۱۰	ادامه روند گذشته سناریو ۱-۸	افزایش سرمایه‌گذاری سناریو ۱-۹	کاهش سرمایه‌گذاری سناریو ۱-۱۰	ادامه روند گذشته سناریو ۱-۸	افزایش سرمایه‌گذاری سناریو ۱-۹	کاهش سرمایه‌گذاری سناریو ۱-۱۰	
۶۰/۰	۶۰/۰	۶۰/۰	۹۲/۱	۹۶/۷	۸۶/۱	۱۳۷/۹	۱۷۰/۵	۱۱۵/۱	۱۸۲/۶	۲۵۵/۹	۱۴۲/۱	تولید ناخالص ملی (میلیارد دلار)
۶/۵	۶/۵	۶/۵	۱۰/۳	۱۳/۲	۷/۲	۷/۳	۱۰/۶	۵/۰	۵/۶	۷/۹	۴/۲	رشد (درصد)
۳۵/۱	۳۵/۱	۳۵/۱	۴۰/۱	۴۰/۱	۴۰/۱	۴۵/۱	۴۵/۱	۴۵/۱	۴۹/۹	۴۹/۹	۴۹/۹	جمعیت (میلیون نفر)
۱۷۰۷	۱۷۰۷	۱۷۰۷	۲۲۹۵	۲۴۰۹	۲۱۴۴	۳۰۵۶	۳۷۸۳	۲۵۴۸	۳۶۵۲	۵۱۵۳	۲۸۲۹	تولید ناخالص ملی سرانه (دلار)

نتایج مربوط به سناریوهای پیشرفت تکنولوژی اتمی در کشورهای صنعتی غربی

(ارقام به میلیارد دلار)

سال آخر برنامه پنجم (۲۵۳۶)		سال آخر برنامه ششم (۲۵۴۱)		سال آخر برنامه هفتم (۲۵۴۶)		سال آخر برنامه هشتم (۲۵۵۱)		شرح
ادامه روند گذشته سناریو ۱-۱۱	افزایش تقاضا برای تکنولوژی اتمی سناریو ۱-۱۲	ادامه روند گذشته سناریو ۱-۱۱	افزایش تقاضا برای تکنولوژی اتمی سناریو ۱-۱۲	ادامه روند گذشته سناریو ۱-۱۱	افزایش تقاضا برای تکنولوژی اتمی سناریو ۱-۱۲	ادامه روند گذشته سناریو ۱-۱۱	افزایش تقاضا برای تکنولوژی اتمی سناریو ۱-۱۲	
۱۷/۶	۱۷/۶	۱۷/۴	۱۹/۸	۱۸/۶	۲۴/۸	۲۰/۶	۲۵/۳	صادرات نفت و گاز
—	—	—	—	۰/۲	۰/۱	۰/۶	۰/۶	صادرات ماشین آلات
۳/۳	۳/۳	۶/۲	۶/۱	۹/۶	۱۰/۰	۱۲/۴	۱۳/۶	صادرات سایر کالاها و خدمات
۲۰/۹	۲۰/۹	۲۳/۶	۲۵/۹	۲۸/۴	۳۴/۹	۳۳/۶	۳۹/۵	کل صادرات
۵/۹	۵/۹	۹/۳	۹/۳	۸/۲	۱۰/۲	۹/۱	۱۱/۲	واردات ماشین آلات
۱/۷	۱/۷	۲/۷	۲/۷	۳/۶	۳/۶	۴/۲	۴/۲	واردات مواد غذایی
۱۳/۴	۱۳/۴	۱۸/۳	۱۹/۰	۱۸/۲	۲۲/۶	۲۰/۷	۲۵/۵	واردات سایر کالاها و خدمات
۲۱/۰	۲۱/۰	۳۰/۳	۳۱/۰	۳۰/۰	۳۶/۴	۳۴/۰	۴۰/۹	کل واردات
—۰/۱	—۰/۱	—۶/۷	—۵/۱	—۱/۶	—۱/۵	—۰/۴	—۱/۴	موازنه حقیقی پرداختها
۱۴/۶	۱۴/۶	۰/۳	۳/۴	—۱۶/۳	—۱۲/۲	—۲۵/۹	—۲۴/۴	موازنه تراکمی پرداختها

نتایج مربوط به سناریوهای پیشرفت تکنولوژی اتمی در کشورهای صنعتی غربی (ادامه)

سال آخر برنامه پنجم (۲۵۳۶)		سال آخر برنامه ششم (۲۵۴۱)		سال آخر برنامه هفتم (۲۵۴۶)		سال آخر برنامه هشتم (۲۵۵۱)		شرح
ادامه روند گذشته سناریو ۱-۱۱	افزایش تقاضا برای تکنولوژی اتمی سناریو ۱-۱۲	ادامه روند گذشته سناریو ۱-۱۱	افزایش تقاضا برای تکنولوژی اتمی سناریو ۱-۱۲	ادامه روند گذشته سناریو ۱-۱۱	افزایش تقاضا برای تکنولوژی اتمی سناریو ۱-۱۲	ادامه روند گذشته سناریو ۱-۱۱	افزایش تقاضا برای تکنولوژی اتمی سناریو ۱-۱۲	
۶۰/۰	۶۰/۰	۹۰/۶	۹۲/۱	۱۲۶/۱	۱۳۷/۹	۱۶۳/۴	۱۸۲/۶	تولید ناخالص ملی (میلیارد دلار)
۶/۵	۶/۵	۱۰/۱	۱۰/۳	۶/۰	۷/۳	۵/۳	۵/۶	رشد (درصد)
۳۵/۱	۳۵/۱	۴۰/۱	۴۰/۱	۴۵/۱	۴۵/۱	۴۹/۹	۴۹/۹	جمعیت (میلیون نفر)
۱۷۰۷	۱۷۰۷	۲۲۵۷	۲۲۹۵	۲۷۹۳	۳۰۵۶	۳۲۶۱	۳۶۵۲	تولید ناخالص سرانه (دلار)

نتایج سناریوهای مربوط به سرمایه گذاری در کشاورزی

(ارقام به میلیارد دلار)

سال آخر برنامه پنجم (۲۵۳۶)			سال آخر برنامه ششم (۲۵۴۱)			سال آخر برنامه هفتم (۲۵۴۶)			سال آخر برنامه هشتم (۲۵۵۱)			شرح
ادامه روند گذشته سناریو ۲-۱	افزایش سرمایه گذاری سناریو ۲-۲	کاهش سرمایه گذاری سناریو ۲-۳	ادامه روند گذشته سناریو ۲-۱	افزایش سرمایه گذاری سناریو ۲-۲	کاهش سرمایه گذاری سناریو ۲-۳	ادامه روند گذشته سناریو ۲-۱	افزایش سرمایه گذاری سناریو ۲-۲	کاهش سرمایه گذاری سناریو ۲-۳	ادامه روند گذشته سناریو ۲-۱	افزایش سرمایه گذاری سناریو ۲-۲	کاهش سرمایه گذاری سناریو ۲-۳	
۱۷/۶	۱۷/۶	۱۷/۶	۱۹/۸	۱۹/۷	۱۹/۸	۲۴/۸	۲۴/۶	۲۴/۹	۲۵/۳	۲۴/۷	۲۵/۶	صادرات نفت و گاز
-	-	-	-	-	-	۰/۱	-	۰/۲	۰/۶	۰/۳	۰/۷	صادرات ماشین آلات
۳/۳	۳/۳	۳/۳	۶/۱	۶/۱	۶/۰	۱۰/۰	۱۰/۴	۹/۷	۱۳/۶	۱۴/۸	۱۳/۱	صادرات سایر کالاها و خدمات
۲۰/۹	۲۰/۹	۲۰/۹	۲۵/۹	۲۵/۸	۲۵/۸	۳۴/۹	۳۵/۰	۳۴/۸	۳۹/۵	۳۹/۸	۳۹/۴	کل صادرات
۵/۹	۵/۹	۵/۹	۹/۳	۹/۳	۹/۳	۱۰/۲	۱۰/۴	۱۰/۱	۱۱/۲	۱۱/۵	۱۱/۱	واردات ماشین آلات
۱/۷	۱/۷	۱/۷	۲/۷	۲/۷	۲/۷	۳/۶	۳/۵	۳/۷	۴/۲	۳/۸	۴/۴	واردات مواد غذایی
۱۳/۴	۱۳/۴	۱۳/۴	۱۸/۹	۱۹/۰	۱۸/۸	۲۲/۶	۲۳/۱	۲۲/۳	۲۵/۵	۲۶/۴	۲۵/۱	واردات سایر کالاها و خدمات
۲۱/۰	۲۱/۰	۲۱/۰	۳۰/۹	۳۱/۰	۳۰/۸	۳۶/۴	۳۷/۰	۳۶/۱	۴۰/۹	۴۱/۷	۴۰/۶	کل واردات
-۰/۱	-۰/۱	-۰/۱	-۵/۰	-۵/۲	-۵/۰	-۱/۵	-۲/۰	-۱/۳	-۱/۴	-۱/۹	-۱/۲	موازنه حقیقی پرداختها
۱۴/۶	۱۴/۶	۱۴/۶	۳/۵	۳/۴	۳/۶	-۱۲/۲	-۱۳/۲	-۱۱/۷	-۲۴/۴	-۲۸/۱	-۲۲/۸	موازنه تراکمی پرداختها

نتایج سناریوهای مربوط به سرمایه گذاری در کشاورزی (ادامه)

شرح	سال آخر برنامه پنجم (۲۵۳۶)			سال آخر برنامه ششم (۲۵۴۱)			سال آخر برنامه هفتم (۲۵۴۶)			سال آخر برنامه هشتم (۲۵۵۱)		
	ادامه روند گذشته سناریو ۱-۲	افزایش سرمایه گذاری سناریو ۲-۲	کاهش سرمایه گذاری سناریو ۳-۲	ادامه روند گذشته سناریو ۱-۲	افزایش سرمایه گذاری سناریو ۲-۲	کاهش سرمایه گذاری سناریو ۳-۲	ادامه روند گذشته سناریو ۱-۲	افزایش سرمایه گذاری سناریو ۲-۲	کاهش سرمایه گذاری سناریو ۳-۲	ادامه روند گذشته سناریو ۱-۲	افزایش سرمایه گذاری سناریو ۲-۲	کاهش سرمایه گذاری سناریو ۳-۲
تولید ناخالص ملی (میلیارد دلار)	۶۰/۰	۶۰/۰	۶۰/۰	۹۲/۱	۹۲/۸	۹۱/۸	۱۳۷/۹	۱۴۲/۶	۱۳۵/۶	۱۸۲/۶	۱۹۵/۹	۱۷۶/۵
رشد (درصد)	۶/۵	۶/۵	۶/۵	۱۰/۳	۱۰/۶	۱۰/۱	۷/۳	۷/۸	۷/۰	۵/۶	۶/۴	۵/۲
جمعیت (میلیون نفر)	۳۵/۱	۳۵/۱	۳۵/۱	۴۰/۱	۴۰/۱	۴۰/۱	۴۵/۱	۴۵/۱	۴۵/۱	۴۹/۹	۴۹/۹	۴۹/۹
تولید ناخالص ملی سرانه (دلار)	۱۷۰۷	۱۷۰۷	۱۷۰۷	۲۲۹۵	۲۳۱۱	۲۲۸۸	۳۰۵۶	۳۱۶۲	۳۰۰۵	۳۶۵۲	۳۹۲۵	۳۵۲۵

جدول ۱۲

نتایج سناریوهای مربوط به سرمایه گذاری در کشاورزی (ادامه)

سال آخر برنامه پنجم (۲۵۳۶)			سال آخر برنامه ششم (۲۵۴۱)			سال آخر برنامه هفتم (۲۵۴۶)			سال آخر برنامه هشتم (۲۵۵۱)			شرح
ادامه روند گذشته سناریو ۱-۲	افزایش سرمایه گذاری سناریو ۲-۲	کاهش سرمایه گذاری سناریو ۳-۲	ادامه روند گذشته سناریو ۱-۲	افزایش سرمایه گذاری سناریو ۲-۲	کاهش سرمایه گذاری سناریو ۳-۲	ادامه روند گذشته سناریو ۱-۲	افزایش سرمایه گذاری سناریو ۲-۲	کاهش سرمایه گذاری سناریو ۳-۲	ادامه روند گذشته سناریو ۱-۲	افزایش سرمایه گذاری سناریو ۲-۲	کاهش سرمایه گذاری سناریو ۳-۲	
۱۹/۵	۱۹/۵	۱۹/۵	۳۱/۵	۳۱/۷	۳۱/۴	۳۷/۱	۳۸/۱	۳۶/۶	۴۳/۷	۴۵/۹	۴۲/۶	کل سرمایه گذاری (میلیارد دلار)
۱/۳	۱/۳	۱/۳	۲/۰	۳/۰	۱/۵	۳/۰	۵/۰	۲/۰	۴/۰	۷/۴	۲/۴	سرمایه گذاری در کشاورزی (میلیارد دلار)
%۶/۸	%۶/۸	%۶/۸	%۶/۳	%۹/۵	%۴/۸	%۸/۱	%۱۳/۱	%۵/۵	%۹/۱	%۱۶/۲	%۵/۶	سهم سرمایه گذاری در کشاورزی در کل سرمایه گذاری
۱۳/۴	۱۲/۴	۱۲/۴	۱۳/۶	۱۳/۹	۱۳/۴	۱۵/۴	۱۷/۰	۱۴/۶	۱۷/۷	۲۱/۰	۱۶/۰	تولیدات کشاورزی (میلیون تن معادل غله)
۸/۹	۸/۹	۸/۹	۹/۳	۹/۵	۹/۳	۱۰/۱	۱۰/۷	۹/۸	۱۱/۱	۱۲/۴	۱۰/۳	زمین زیر کشت (میلیون هکتار)
۱/۲	۱/۲	۱/۲	۱/۳	۱/۳	۱/۲	۱/۳	۱/۴	۱/۳	۱/۴	۱/۵	۱/۳	عملکرد در هکتار (تن)
۷/۳	۷/۳	۷/۳	۸/۰	۸/۲	۷/۹	۹/۰	۹/۸	۸/۵	۱۰/۲	۱۲/۱	۹/۲	تولید مواد غذایی (میلیون تن معادل غله)
۲۰/۵	۲۰/۵	۲۰/۵	۲۴/۷	۲۴/۷	۲۴/۷	۲۸/۳	۲۸/۳	۲۸/۲	۳۱/۷	۳۱/۷	۳۱/۷	تقاضا برای مواد غذایی (میلیون تن معادل غله)
۱۳/۲	۱۳/۲	۱۳/۲	۱۶/۷	۱۶/۵	۱۶/۸	۱۹/۳	۱۸/۵	۱۹/۷	۲۱/۵	۱۹/۶	۲۲/۵	واردات مواد غذایی (میلیون تن معادل غله)

نتایج سناریوهای مربوط به قیمت جهانی مواد غذایی

(ارقام به میلیارد دلار)

سال آخر برنامه پنجم (۲۵۳۶)			سال آخر برنامه ششم (۲۵۴۱)			سال آخر برنامه هفتم (۲۵۴۶)			سال آخر برنامه هشتم (۲۵۵۱)			شرح
ادامه روند گذشته سناریو ۲-۴	افزایش قیمت مواد غذایی سناریو ۲-۵	کاهش قیمت مواد غذایی سناریو ۲-۶	ادامه روند گذشته سناریو ۲-۴	افزایش قیمت مواد غذایی سناریو ۲-۵	کاهش قیمت مواد غذایی سناریو ۲-۶	ادامه روند گذشته سناریو ۲-۴	افزایش قیمت مواد غذایی سناریو ۲-۵	کاهش قیمت مواد غذایی سناریو ۲-۶	ادامه روند گذشته سناریو ۲-۴	افزایش قیمت مواد غذایی سناریو ۲-۵	کاهش قیمت مواد غذایی سناریو ۲-۶	
۱۷/۶	۱۷/۶	۱۷/۶	۱۹/۸	۲۰/۵	۱۸/۸	۲۴/۸	۲۴/۶	۲۱/۰	۲۵/۳	۲۶/۰	۲۵/۴	صادرات نفت و گاز صادرات ماشین آلات صادرات سایر کالاها و خدمات
-	-	-	-	-	-	۰/۱	۰/۱	۰/۲	۰/۶	۰/۵	۰/۷	
۳/۳	۳/۳	۳/۳	۶/۱	۶/۰	۶/۰	۱۰/۰	۹/۹	۹/۸	۱۳/۶	۱۳/۷	۱۳/۵	
۲۰/۹	۲۰/۹	۲۰/۹	۲۵/۸	۲۶/۵	۲۴/۸	۳۴/۹	۳۴/۶	۳۱/۰	۳۹/۵	۴۰/۲	۳۹/۶	کل صادرات
۵/۹	۵/۹	۵/۹	۹/۳	۹/۳	۹/۳	۱۰/۲	۱۰/۴	۹/۸	۱۱/۲	۱۱/۱	۱۲/۰	واردات ماشین آلات واردات مواد غذایی واردات سایر کالاها و خدمات
۱/۷	۱/۸	۱/۵	۲/۷	۲/۸	۱/۲	۳/۶	۴/۰	۱/۱	۴/۲	۵/۲	۱/۱	
۱۳/۴	۱۳/۴	۱۳/۵	۱۹/۰	۱۹/۰	۱۹/۲	۲۲/۶	۲۲/۹	۲۱/۶	۲۵/۵	۲۵/۴	۲۷/۲	
۲۱/۰	۲۱/۱	۲۰/۹	۳۱/۰	۳۱/۱	۲۹/۷	۳۶/۴	۳۷/۳	۳۲/۵	۴۰/۹	۴۱/۷	۴۰/۳	کل واردات
-۰/۱	-۰/۲	-	-۵/۲	-۴/۶	-۴/۹	-۱/۵	-۲/۷	-۱/۵	-۱/۴	-۱/۵	-۰/۷	موازنه حقیقی پرداختها
۱۴/۶	۱۴/۶	۱۴/۷	۳/۴	۳/۸	۴/۷	-۱۲/۲	-۱۱/۵	-۱۲/۷	-۲۴/۴	-۲۴/۶	-۲۱/۶	موازنه تراکمی پرداختها

جدول ۱۴

نتایج سناریوهای مربوط به قیمت جهانی مواد غذایی (ادامه)

سال آخر برنامه پنجم (۲۵۳۶)			سال آخر برنامه ششم (۲۵۴۱)			سال آخر برنامه هفتم (۲۵۴۶)			سال آخر برنامه هشتم (۲۵۵۱)			شرح
ادامه روند گذشته سناریو ۲-۴	افزایش قیمت مواد غذایی سناریو ۲-۵	کاهش قیمت مواد غذایی سناریو ۲-۶	ادامه روند گذشته سناریو ۲-۴	افزایش قیمت مواد غذایی سناریو ۲-۵	کاهش قیمت مواد غذایی سناریو ۲-۶	ادامه روند گذشته سناریو ۲-۴	افزایش قیمت مواد غذایی سناریو ۲-۵	کاهش قیمت مواد غذایی سناریو ۲-۶	ادامه روند گذشته سناریو ۲-۴	افزایش قیمت مواد غذایی سناریو ۲-۵	کاهش قیمت مواد غذایی سناریو ۲-۶	
۶۰/۰	۵۹/۹	۶۰/۱	۹۲/۱	۹۲/۶	۹۲/۴	۱۳۷/۹	۱۳۶/۶	۱۳۴/۴	۱۸۲/۶	۱۸۲/۳	۱۸۴/۶	تولید ناخالص ملی (میلیارد دلار)
۶/۵	۶/۴	۶/۵	۱۰/۳	۱۰/۲	۹/۹	۷/۳	۵/۹	۶/۸	۵/۶	۵/۸	۶/۸	رشد (درصد)
۳۵/۱	۳۵/۱	۳۵/۱	۴۰/۱	۴۰/۱	۴۰/۱	۴۵/۱	۴۵/۱	۴۵/۱	۴۹/۹	۴۹/۹	۴۹/۹	جمعیت (میلیون نفر)
۱۷۰۷	۱۷۰۴	۱۷۰۹	۲۲۹۵	۲۳۰۶	۲۳۰۲	۳۰۵۶	۳۰۲۸	۲۹۷۸	۳۶۵۲	۳۶۴۵	۳۶۸۸	تولید ناخالص ملی سرانه (دلار)

نتایج سناریوهای مربوط به قیمت جهانی ماشین آلات

(ارقام به میلیارد دلار)

شرح	سال آخر برنامه پنجم (۲۵۳۶)			سال آخر برنامه ششم (۲۵۴۱)			سال آخر برنامه هفتم (۲۵۴۶)			سال آخر برنامه هشتم (۲۵۵۱)		
	ثبات قیمت ماشین آلات	افزایش قیمت ماشین آلات	کاهش قیمت ماشین آلات	ثبات قیمت ماشین آلات	افزایش قیمت ماشین آلات	کاهش قیمت ماشین آلات	ثبات قیمت ماشین آلات	افزایش قیمت ماشین آلات	کاهش قیمت ماشین آلات	ثبات قیمت ماشین آلات	افزایش قیمت ماشین آلات	کاهش قیمت ماشین آلات
	سناریو ۱-۳	سناریو ۲-۳	سناریو ۳-۳	سناریو ۱-۳	سناریو ۲-۳	سناریو ۳-۳	سناریو ۱-۳	سناریو ۲-۳	سناریو ۳-۳	سناریو ۱-۳	سناریو ۲-۳	سناریو ۳-۳
صادرات نفت و گاز	۱۷/۶	۱۷/۶	۱۷/۶	۱۹/۸	۱۹/۷	۱۹/۸	۲۴/۸	۲۴/۶	۲۴/۸	۲۵/۳	۲۵/۷	۲۵/۰
صادرات ماشین آلات	-	-	-	-	-	-	۰/۱	-	۰/۱	۰/۶	۰/۵	۰/۴
صادرات سایر کالاها و خدمات	۳/۳	۳/۳	۳/۳	۶/۱	۶/۳	۶/۰	۱۰/۰	۹/۴	۱۰/۲	۱۳/۶	۱۲/۰	۱۴/۸
کل صادرات	۲۰/۹	۲۰/۹	۲۰/۹	۲۵/۹	۲۶/۰	۲۵/۸	۳۴/۹	۳۴/۰	۳۵/۱	۳۹/۵	۳۸/۲	۴۰/۲
واردات ماشین آلات	۵/۹	۵/۹	۵/۹	۹/۳	۱۲/۲	۷/۵	۱۰/۲	۱۴/۳	۷/۲	۱۱/۲	۱۶/۲	۶/۸
واردات مواد غذایی	۱/۷	۱/۷	۱/۷	۲/۷	۲/۷	۲/۷	۳/۶	۳/۵	۳/۷	۴/۲	۴/۱	۴/۳
واردات سایر کالاها و خدمات	۱۳/۴	۱۳/۴	۱۳/۴	۱۸/۹	۱۸/۸	۱۹/۴	۲۲/۶	۱۷/۹	۲۵/۷	۲۵/۵	۱۸/۷	۳۱/۰
کل واردات	۲۱/۰	۲۱/۰	۲۱/۰	۳۰/۹	۳۳/۷	۲۹/۶	۳۶/۴	۳۵/۷	۳۶/۶	۴۰/۹	۳۹/۰	۴۲/۱
موازنه حقیقی پرداختها	-۰/۱	-۰/۱	-۰/۱	-۵/۰	-۷/۷	-۳/۸	-۱/۵	-۱/۷	-۱/۵	-۱/۴	-۰/۸	-۱/۹
موازنه تراکمی پرداختها	۱۴/۶	۱۴/۶	۱۴/۶	۳/۵	-۱/۵	۶/۰	-۱۲/۲	-۱۶/۹	-۸/۹	-۲۴/۴	-۲۸/۱	-۲۱/۲

جدول ۱۶

نتایج سناریوهای مربوط به قیمت جهانی ماشین آلات (ادامه)

شرح												
سال آخر برنامه پنجم (۲۵۳۶)			سال آخر برنامه ششم (۲۵۴۱)			سال آخر برنامه هفتم (۲۵۴۶)			سال آخر برنامه هفتم (۲۵۵۱)			
ثبات قیمت ماشین آلات	افزایش قیمت ماشین آلات	کاهش قیمت ماشین آلات	ثبات قیمت ماشین آلات	افزایش قیمت ماشین آلات	کاهش قیمت ماشین آلات	ثبات قیمت ماشین آلات	افزایش قیمت ماشین آلات	کاهش قیمت ماشین آلات	ثبات قیمت ماشین آلات	افزایش قیمت ماشین آلات	کاهش قیمت ماشین آلات	
سناریو ۳-۱	سناریو ۳-۲	سناریو ۳-۳	سناریو ۳-۱	سناریو ۳-۲	سناریو ۳-۳	سناریو ۳-۱	سناریو ۳-۲	سناریو ۳-۳	سناریو ۳-۱	سناریو ۳-۲	سناریو ۳-۳	
۶۰/۰	۶۰/۰	۶۰/۰	۹۲/۱	۸۷/۹	۹۳/۴	۱۳۲/۹	۱۲۶/۴	۱۴۵/۴	۱۸۲/۶	۱۵۹/۲	۲۰۰/۸	
۶/۵	۶/۵	۶/۵	۱۰/۳	۷/۷	۱۰/۵	۷/۳	۶/۴	۷/۸	۵/۶	۴/۴	۶/۴	
۳۵/۱	۳۵/۱	۳۵/۱	۴۰/۱	۴۰/۱	۴۰/۱	۴۵/۱	۴۵/۱	۴۵/۱	۴۹/۹	۴۹/۹	۴۹/۹	
۱۷۰۷	۱۷۰۷	۱۷۰۷	۲۲۹۵	۲۱۹۰	۲۳۲۶	۳۰۵۶	۲۸۰۰	۳۲۲۳	۳۶۵۲	۳۱۷۷	۴۰۲۱	

نتایج سناریوهای مربوط به کمکهای مالی و وام

(ارقام به میلیارد دلار)

شرح	سال آخر برنامه پنجم (۲۵۳۴)		سال آخر برنامه ششم (۲۵۴۱)		سال آخر برنامه هفتم (۲۵۴۶)		سال آخر برنامه هشتم (۲۵۵۱)	
	دریافت وام از طرف ایران سناریو ۴-۱	عدم دریافت وام سناریو ۴-۲	دریافت وام از طرف ایران سناریو ۴-۱	عدم دریافت وام سناریو ۴-۲	دریافت وام از طرف ایران سناریو ۴-۱	عدم دریافت وام سناریو ۴-۲	دریافت وام از طرف ایران سناریو ۴-۱	عدم دریافت وام سناریو ۴-۲
صادرات نفت و گاز	۱۷/۶	۱۷/۶	۱۹/۸	۱۹/۷	۲۴/۸	۲۴/۶	۲۵/۳	۲۴/۹
صادرات ماشین آلات	-	-	-	۰/۱	۰/۱	۰/۲	۰/۶	۰/۸
صادرات سایر کالاها و خدمات	۳/۳	۳/۳	۶/۱	۶/۱	۱۰/۰	۱۰/۳	۱۳/۶	۱۳/۹
کل صادرات	۲۰/۹	۲۰/۹	۲۵/۹	۲۵/۹	۳۴/۹	۳۵/۱	۳۹/۵	۳۹/۶
واردات ماشین آلات	۵/۹	۵/۹	۹/۳	۹/۲	۱۰/۲	۱۰/۰	۱۱/۲	۱۰/۸
واردات مواد غذایی	۱/۷	۱/۷	۲/۷	۲/۷	۳/۶	۳/۷	۴/۲	۴/۲
واردات سایر کالاها و خدمات	۱۳/۴	۱۳/۹	۱۸/۹	۱۹/۸	۲۲/۶	۲۳/۱	۲۵/۵	۲۵/۶
کل واردات	۲۱/۰	۲۱/۵	۳۰/۹	۳۱/۷	۳۶/۴	۳۶/۸	۴۰/۹	۴۰/۶
موازنه حقیقی پرداختها	-۰/۱	-۰/۶	-۵/۰	-۵/۸	-۱/۵	-۱/۷	-۱/۴	-۱/۰
موازنه تراکمی پرداختها	۱۴/۶	۱۶/۲	۳/۵	۵/۶	-۱۲/۲	-۱۲/۸	-۱۹/۵	-۲۵/۱

جدول ۱۸

نتایج سناریوهای مربوط به کمکهای مالی و وام (ادامه)

شرح	سال آخر برنامه پنجم (۲۵۳۶)		سال آخر برنامه ششم (۲۵۴۱)		سال آخر برنامه هفتم (۲۵۴۶)		سال آخر برنامه هشتم (۲۵۵۱)	
	دریافت وام از طرف ایران سناریو ۴-۱	عدم دریافت وام سناریو ۴-۲	دریافت وام از طرف ایران سناریو ۴-۱	عدم دریافت وام سناریو ۴-۲	دریافت وام از طرف ایران سناریو ۴-۱	عدم دریافت وام سناریو ۴-۲	دریافت وام از طرف ایران سناریو ۴-۱	عدم دریافت وام سناریو ۴-۲
تولید ناخالص ملی (میلیارد دلار)	۶۰/۰	۶۰/۹	۹۲/۱	۹۴/۱	۱۳۷/۹	۱۴۱/۹	۱۸۲/۶	۱۸۶/۵
رشد (درصد)	۶/۵	۶/۴	۱۰/۳	۱۰/۴	۷/۳	۷/۰	۵/۶	۵/۴
جمعیت (میلیون نفر)	۳۵/۱	۳۵/۱	۴۰/۱	۴۰/۱	۴۵/۱	۴۵/۱	۴۹/۹	۴۹/۹
تولید ناخالص ملی سرانه (دلار)	۱۷۰۷	۱۷۳۴	۲۲۹۵	۲۳۴۵	۳۰۵۶	۳۱۴۷	۳۶۵۲	۳۷۳۶

شرح	سال آخر برنامه پنجم (۲۵۳۶)			سال آخر برنامه ششم (۲۵۴۱)			سال آخر برنامه هفتم (۲۵۴۶)			سال آخر برنامه هشتم (۲۵۵۱)		
	ادامه روند گذشته سناریو ۵-۱	افزایش نرخ رشد سناریو ۵-۲	کاهش نرخ رشد سناریو ۵-۳	ادامه روند گذشته سناریو ۵-۱	افزایش نرخ رشد سناریو ۵-۲	کاهش نرخ رشد سناریو ۵-۳	ادامه روند گذشته سناریو ۵-۱	افزایش نرخ رشد سناریو ۵-۲	کاهش نرخ رشد سناریو ۵-۳	ادامه روند گذشته سناریو ۵-۱	افزایش نرخ رشد سناریو ۵-۲	کاهش نرخ رشد سناریو ۵-۳
صادرات نفت و گاز صادرات ماشین آلات صادرات سایر کالاها و خدمات	۱۷/۶	۱۷/۶	۱۷/۶	۱۷/۳	۲۱/۲	۱۹/۸	۱۷/۰	۳۰/۲	۲۴/۸	۱۷/۰	۲۸/۸	۱۳/۰
	-	-	-	-	-	-	۰/۱	۰/۱	۰/۱	۰/۱	۰/۶	۰/۴
	۳/۳	۳/۳	۳/۳	۶/۲	۶/۰	۶/۱	۹/۹	۱۰/۰	۱۰/۰	۹/۹	۱۴/۴	۱۳/۰
کل صادرات	۲۰/۹	۲۰/۹	۲۰/۹	۲۳/۵	۲۷/۲	۲۵/۹	۲۷/۰	۴۰/۳	۳۴/۹	۲۷/۰	۴۳/۸	۲۶/۴
واردات ماشین آلات واردات مواد غذایی واردات سایر کالاها و خدمات	۵/۹	۵/۹	۵/۹	۹/۳	۹/۲	۹/۳	۸/۰	۱۱/۸	۱۰/۲	۸/۰	۱۳/۲	۷/۲
	۱/۷	۱/۷	۱/۷	۲/۷	۲/۶	۲/۷	۳/۸	۳/۵	۳/۶	۳/۸	۴/۰	۴/۵
	۱۳/۴	۱۳/۴	۱۳/۴	۱۸/۴	۱۹/۲	۱۹/۰	۱۷/۷	۲۶/۰	۲۲/۶	۱۷/۷	۳۰/۰	۱۶/۳
کل واردات	۲۱/۰	۲۱/۰	۲۱/۰	۳۱/۰	۳۱/۰	۳۱/۰	۲۹/۵	۴۱/۳	۳۶/۴	۲۹/۵	۴۷/۲	۲۸/۰
موازنه حقیقی پرداختها	-۰/۱	-۰/۱	-۰/۱	-۵/۱	-۳/۸	-۶/۹	-۲/۵	-۱/۰	-۱/۵	-۲/۵	-۳/۴	-۱/۶
موازنه تراکمی پرداختها	۱۴/۶	۱۴/۶	۱۴/۶	۵/۳	۳/۴	۰/۵	-۱۸/۴	-۷/۷	-۱۲/۲	-۱۸/۴	-۲۱/۲	-۳۳/۹

نتایج سناریوهای مربوط به نرخ رشد کشورهای پیشرفته غربی (ادامه)

سال آخر برنامه پنجم (۲۵۳۶)			سال آخر برنامه ششم (۲۵۴۱)			سال آخر برنامه هفتم (۲۵۴۶)			سال آخر برنامه هشتم (۲۵۵۱)			شرح
ادامه روند	افزایش	کاهش	ادامه روند	افزایش	کاهش	ادامه روند	افزایش	کاهش	ادامه روند	افزایش	کاهش	
گذشته	نرخ رشد	نرخ رشد	گذشته	نرخ رشد	نرخ رشد	گذشته	نرخ رشد	نرخ رشد	گذشته	نرخ رشد	نرخ رشد	
سناریو ۵-۱	سناریو ۵-۲	سناریو ۵-۳	سناریو ۵-۱	سناریو ۵-۲	سناریو ۵-۳	سناریو ۵-۱	سناریو ۵-۲	سناریو ۵-۳	سناریو ۵-۱	سناریو ۵-۲	سناریو ۵-۳	
۶۰/۰	۶۰/۰	۶۰/۰	۹۲/۱	۹۲/۹	۹۰/۴	۱۳۷/۹	۱۴۴/۶	۱۲۷/۹	۱۸۲/۶	۱۹۵/۱	۱۶۰/۹	تولید ناخالص ملی (میلیارد دلار)
۶/۵	۶/۵	۶/۵	۱۰/۲	۱۰/۶	۱۰/۰	۷/۳	۷/۹	۶/۱	۵/۶	۵/۴	۴/۵	رشد (درصد)
۳۵/۱	۳۵/۱	۳۵/۱	۴۰/۱	۴۰/۱	۴۰/۱	۴۵/۱	۴۵/۱	۴۵/۱	۴۹/۹	۴۹/۹	۴۹/۹	جمعیت (میلیون نفر)
۱۷۰۷	۱۷۰۷	۱۷۰۷	۲۲۹۵	۲۳۱۳	۲۲۵۱	۳۰۵۶	۳۲۰۴	۲۸۳۳	۳۶۵۲	۳۹۰۵	۳۲۱۵	تولید ناخالص ملی سرانه (دلار)

نتایج سناریوهای ترکیبی

(ارقام به میلیارد دلار)

سال آخر برنامه پنجم (۲۵۳۶)		سال آخر برنامه ششم (۲۵۴۱)		سال آخر برنامه هفتم (۲۵۴۶)		سال آخر برنامه هشتم (۲۵۵۱)		شرح
سناریو ۶-۱	سناریو ۶-۲	سناریو ۶-۱	سناریو ۶-۲	سناریو ۶-۱	سناریو ۶-۲	سناریو ۶-۱	سناریو ۶-۲	
۱۷/۶	۱۷/۶	۲۲/۶	۱۶/۹	۲۸/۹	۱۷/۶	۳۱/۲	۱۲/۵	صادرات نفت و گاز
-	-	-	-	۰/۲	-	۰/۸	-	صادرات ماشین آلات
۳/۳	۳/۳	۵/۷	۶/۵	۱۰/۳	۹/۲	۱۵/۳	۱۱/۱	صادرات سایر کالاها و خدمات
۲۰/۹	۲۰/۹	۲۸/۳	۲۳/۴	۳۹/۴	۲۶/۸	۴۷/۳	۲۳/۶	کل صادرات
۵/۹	۵/۹	۷/۵	۹/۷	۸/۸	۱۱/۵	۸/۴	۹/۵	واردات ماشین آلات
۱/۷	۱/۷	۲/۷	۲/۷	۳/۸	۳/۵	۴/۲	۳/۸	واردات مواد غذایی
۱۳/۴	۱۳/۴	۲۰/۴	۱۵/۱	۳۱/۳	۱۴/۴	۳۷/۴	۱۰/۸	واردات سایر کالاها و خدمات
۲۱/۰	۲۱/۰	۳۰/۶	۲۷/۵	۴۳/۹	۲۹/۴	۵۰/۰	۲۴/۱	کل واردات
-۰/۱	-۰/۱	-۲/۳	-۴/۱	-۴/۵	-۲/۶	-۲/۷	-۰/۵	موازنه حقیقی پرداختها
۱۴/۶	۱۴/۶	۱۱/۴	-۷/۰	-۲/۲	-۲۰/۵	-۱۷/۴	-۳۴/۳	موازنه تراکمی پرداختها

نتایج سناریوهای ترکیبی (ادامه)

سال آخر برنامه پنجم (۲۵۳۶)		سال آخر برنامه ششم (۲۵۴۱)		سال آخر برنامه هفتم (۲۵۴۶)		سال آخر برنامه هشتم (۲۵۵۱)		شرح
سناریو ۶-۱	سناریو ۶-۲	سناریو ۶-۱	سناریو ۶-۲	سناریو ۶-۱	سناریو ۶-۲	سناریو ۶-۱	سناریو ۶-۲	
۶۰/۰	۶۰/۰	۸۶/۰	۹۴/۹	۱۵۳/۷	۱۱۶/۵	۲۲۱/۳	۱۳۶/۰	تولید ناخالص ملی (میلیارد دلار)
۶/۵	۶/۵	۷/۵	۱۰/۲	۸/۵	۴/۰	۶/۸	۲/۷	رشد (درصد)
۳۵/۱	۳۵/۱	۴۰/۱	۴۰/۱	۴۵/۱	۴۵/۱	۴۹/۹	۴۹/۹	جمعیت (میلیون نفر)
۱۷۰۷	۱۷۰۷	۲۱۴۲	۲۳۶۵	۳۴۵۶	۲۵۷۹	۴۴۳۹	۲۷۰۸	تولید ناخالص ملی سرانه (دلار)

شرح	سال آخر برنامه پنجم (۲۵۳۶)		سال آخر برنامه ششم (۲۵۴۱)		سال آخر برنامه هفتم (۲۵۴۶)		سال آخر برنامه هشتم (۲۵۵۱)	
	سناریو ۳-۶	سناریو ۴-۶	سناریو ۳-۶	سناریو ۴-۶	سناریو ۳-۶	سناریو ۴-۶	سناریو ۳-۶	سناریو ۴-۶
صادرات نفت و گاز	۱۷/۶	۱۷/۶	۲۵/۷	۱۳/۶	۴۱/۴	۱۰/۶	۴۱/۵	۷/۱
صادرات ماشین آلات	-	-	-	-	۰/۲	-	۰/۷	-
صادرات سایر کالاها و خدمات	۳/۳	۳/۳	۵/۵	۶/۶	۸/۷	۹/۰	۱۴/۷	۱۰/۵
کل صادرات	۲۰/۹	۲۰/۹	۳۱/۲	۲۰/۲	۵۰/۳	۱۹/۶	۵۶/۹	۱۷/۶
واردات ماشین آلات	۵/۹	۵/۹	۷/۵	۷/۷	۹/۱	۸/۱	۱۱/۷	۶/۶
واردات مواد غذایی	۱/۷	۱/۷	۲/۶	۲/۷	۳/۶	۳/۶	۴/۰	۴/۳
واردات سایر کالاها و خدمات	۱۳/۴	۱۳/۴	۲۰/۹	۱۲/۰	۳۵/۵	۱۰/۱	۵۲/۳	۷/۴
کل واردات	۲۱/۰	۲۱/۰	۳۱/۰	۲۲/۴	۴۸/۲	۲۱/۸	۶۸/۰	۱۸/۳
موازنه حقیقی پرداختها	-۰/۱	-۰/۱	۰/۲	-۲/۲	۲/۱	-۲/۲	-۱۱/۱	-۰/۷
موازنه تراکمی پرداختها	۱۴/۶	۱۴/۶	۱۴/۳	-۱۱/۶	۲۴/۷	-۲۵/۹	۱۰/۶	-۳۸/۸

نتایج سناریوهای ترکیبی (ادامه)

سال آخر برنامه پنجم (۲۵۳۶)		سال آخر برنامه ششم (۲۵۴۱)		سال آخر برنامه هفتم (۲۵۴۶)		سال آخر برنامه هشتم (۲۵۵۱)		شرح
سناریو ۳-۶	سناریو ۴-۶	سناریو ۳-۶	سناریو ۴-۶	سناریو ۳-۶	سناریو ۴-۶	سناریو ۳-۶	سناریو ۴-۶	
۶۰/۰	۶۰/۰	۸۳/۳	۱۶۰/۸	۱۰۸/۵	۲۴۲/۹	۱۲۹/۷		تولید ناخالص ملی (میلیارد دلار)
۶/۵	۶/۵	۸/۸	۹/۷	۴/۷	۹/۱	۳/۵		رشد (درصد)
۳۵/۱	۳۵/۱	۴۰/۱	۴۵/۱	۴۵/۱	۴۹/۹	۴۹/۹		جمعیت (میلیون نفر)
۱۷۰۷	۱۷۰۷	۲۰۷۵	۳۵۶۳	۲۴۰۲	۴۸۷۲	۲۵۸۲		تولید ناخالص ملی سرانه (دلار)

نتایج سناریوهای مربوط به محدودیت وارداتی

(ارقام به میلیارد دلار)

شرح	آخر برنامه پنجم (۲۵۳۶)		آخر برنامه ششم (۲۵۴۱)		آخر برنامه هفتم (۲۵۴۶)		آخر برنامه هشتم (۲۵۵۱)	
	سناریو ۱-۷	سناریو ۲-۷	سناریو ۱-۷	سناریو ۲-۷	سناریو ۱-۷	سناریو ۲-۷	سناریو ۱-۷	سناریو ۲-۷
صادرات نفت و گاز	۱۷/۶	۱۷/۶	۲۰/۰	۱۹/۸	۲۵/۳	۲۴/۸	۲۶/۴	۲۵/۳
صادرات ماشین آلات	-	-	-	-	-	۰/۱	۰/۲	۰/۶
صادرات سایر کالاهای خدمات	۳/۳	۳/۳	۴/۷	۶/۱	۷/۰	۱۰/۰	۹/۴	۱۳/۶
کل صادرات	۲۰/۹	۲۰/۹	۲۴/۷	۲۵/۹	۳۲/۳	۳۴/۹	۳۶/۰	۳۹/۵
واردات ماشین آلات	۵/۷	۵/۹	۶/۳	۹/۳	۸/۴	۱۰/۲	۹/۲	۱۱/۲
واردات مواد غذایی	۱/۷	۱/۷	۲/۶	۲/۷	۳/۵	۳/۶	۴/۲	۴/۲
واردات سایر کالاهای خدمات	۱۳/۰	۱۳/۴	۱۵/۱	۱۸/۹	۲۰/۶	۲۲/۶	۲۲/۹	۲۵/۵
کل واردات	۲۰/۴	۲۱/۰	۲۴/۰	۳۰/۹	۳۲/۵	۳۶/۴	۳۶/۳	۴۰/۹
موازنه حقیقی پرداختها	۰/۵	-۰/۱	۰/۷	-۵/۰	-۰/۲	-۱/۵	-۰/۳	-۱/۴
موازنه تراکمی پرداختها	۱۴/۶	۱۴/۶	۲۰/۱	۳/۵	۲۴/۲	-۱۲/۲	۲۵/۵	-۲۴/۴

جدول ۲۸

نتایج سناریوهای مربوط به محدودیت وارداتی (ادامه)

سال آخر برنامه پنجم (۲۵۳۶)		سال آخر برنامه ششم (۲۵۴۱)		سال آخر برنامه هفتم (۲۵۴۶)		سال آخر برنامه هشتم (۲۵۵۱)		شرح
سناریو ۷-۳	سناریو ۷-۴	سناریو ۷-۳	سناریو ۷-۴	سناریو ۷-۳	سناریو ۷-۴	سناریو ۷-۳	سناریو ۷-۴	
۶۰/۰	۶۰/۰	۸۵/۸	۷۵/۶	۱۳۰/۴	۹۹/۹	۱۸۵/۲	۱۱۸/۲	تولید ناخالص ملی (میلیارد دلار)
۶/۵	۶/۵	۶/۶	۵/۲	۸/۳	۱/۶	۶/۵	۴/۶	رشد (درصد)
۴۵/۱	۳۵/۱	۳۵/۱	۴۰/۱	۴۵/۱	۴۵/۱	۴۹/۹	۴۹/۹	جمعیت (میلیون نفر)
۱۷۰۸	۱۷۰۸	۲۱۳۷	۱۸۰۱	۲۸۸۳	۲۲۰۶	۳۶۹۰	۲۳۴۱	تولید ناخالص سرانه (دلار)

سال آخر برنامه پنجم (۲۵۳۶)		سال آخر برنامه ششم (۲۵۴۱)		سال آخر برنامه هفتم (۲۵۴۶)		سال آخر برنامه هشتم (۲۵۵۱)		شرح
سناریو ۷-۵	سناریو ۷-۶	سناریو ۷-۵	سناریو ۷-۶	سناریو ۷-۵	سناریو ۷-۶	سناریو ۷-۵	سناریو ۷-۶	
۱۷/۶	۱۷/۶	۲۵/۹	۱۳/۹	۴۱/۶	۱۰/۸	۴۲/۲	۷/۲	صادرات نفت و گاز
—	—	—	—	۰/۱	—	۰/۶	—	صادرات ماشین آلات
۳/۳	۳/۳	۴/۵	۴/۰	۷/۶	۵/۹	۱۳/۲	۷/۳	صادرات سایر کالاها و خدمات
۲۰/۹	۲۰/۹	۳۰/۴	۱۷/۹	۴۹/۳	۱۶/۷	۵۶/۰	۱۴/۵	کل صادرات
۵/۷	۵/۷	۶/۲	۵/۱	۸/۶	۷/۷	۹/۴	۴/۶	واردات ماشین آلات
۱/۷	۱/۷	۲/۶	۲/۶	۳/۵	۳/۶	۴/۰	۴/۳	واردات مواد غذایی
۱۳/۰	۱۳/۰	۱۹/۳	۹/۳	۳۵/۷	۱۰/۱	۲۳/۹	۵/۱	واردات سایر کالاها و خدمات
۲۰/۴	۲۰/۴	۲۸/۱	۱۷/۰	۴۷/۸	۲۱/۴	۵۷/۳	۱۴/۰	کل واردات
۰/۵	۰/۵	۲/۳	۰/۹	۱/۵	—۴/۷	—۱/۳	۰/۵	موازنه حقیقی پرداختها
۱۴/۶	۱۴/۶	۲۶/۲	۲۴/۶	۳۴/۷	۱۹/۰	۲۱/۴	۹/۲	موازنه تراکمی پرداختها

سال آخر برنامه هفتم (۲۵۴۶)		سال آخر برنامه ششم (۲۵۴۱)		سال آخر برنامه پنجم (۲۵۳۶)		سال آخر برنامه هشتم (۲۵۵۱)		شرح
سناریو ۷-۵	سناریو ۷-۶	سناریو ۷-۵	سناریو ۷-۶	سناریو ۷-۵	سناریو ۷-۶	سناریو ۷-۵	سناریو ۷-۶	
۲۲۸/۷	۱۱۴/۲	۱۵۱/۷	۹۳/۸	۹۰/۴	۷۲/۴	۶۰/۰	۶۰/۰	تولید ناخالص ملی (میلیارد دلار)
۸/۶	۵/۰	۹/۹	۳/۰	۹/۴	۳/۳	۶/۵	۶/۵	رشد (درصد)
۴۹/۹	۴۹/۹	۴۵/۱	۴۵/۱	۴۰/۱	۴۰/۱	۳۵/۱	۳۵/۱	جمعیت (میلیون نفر)
۴۵۷۳	۲۲۶۳	۳۳۵۷	۲۰۷۱	۲۲۵۰	۱۸۰۱	۱۷۰۸	۱۷۰۸	تولید ناخالص سرانه (دلار)